

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Ingemann, B. S.; af Bernhard Sev. Ingemann ;
Med Oplysninger udg. af Daneklærerforeningen
ved Kristoffer Nyrop.

Titel | Title:

Holger Danske : Et Digt i 5 Sangkredse

Udgivet år og sted | Publication time and place:

København : Det Reitzelske Forlag, 1893

Fysiske størrelse | Physical extent:

100 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Holger Danske.

Et Digt

i fem Sangkredse

af

Bernhard Sev. Ingemann.

Med Oplysninger udgivet af „Dansklærerforeningen“

ved

Kristoffer Nyrop.

København.

Det Reitzelske Forlag (George C. Grøn).

1893.

Danske Forfattere. Nr. 27—28.

Kjøbenhavn. — Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer).

Indledning.

Efter at Ingemann med „Dronning Margrethe“ (1836) havde afsluttet den Række Romaner og Digte, hvori han behandler flere af de mest fremtrædende historiske Skikkelser fra vor Middelalder, fik han Lyst til ogsaa at gøre den danske Nationalhelt til Genstand for digterisk Behandling, og i 1837 udsendte han sin „Holger Danske“, et Digt i fem Sangkredse.

Stoffet til dette Digt fandt Ingemann i den gamle Folkebog, der bærer Navnet *Olger Danskes Krønike*, og som i mere end tre Aarhundreder har været Yndlingslæsning for vor Almue. „Den findes, skriver Litteraturhistorikeren Rasmus Nyerup¹ i 1795, næsten i hver anden Bondehytte og forelæses hyppigt de hellige Aftener eller ved Kartegilder, Humleplukken og slige Samkvem“, og vi vide, at denne Bog var en af de gamle danske Krøniker, som Grundtvig trøstede sig med under Skolegangen i Aarhus.

Holger Danskes Krønike har en lang og mærkelig Forhistorie. Den udkom første Gang 1534 under Titlen:

Kong Olger Danskis Krønike, Som vaar Kong Gøttrickis Søn oc en veldig Konge her i Danmarckis rige oc i Engeland och Babelonien, Som her effter bescreffuit staar. Oc om hanss store vnderlige oc mandommelige gerninger som han bedreff i orlog oc krig til verdens

---

¹ Se Maanedsskriftet „Iris“ 1795, I, 247.

ende faar den hellige christelige trois beskermelse, som de mue see, som hende kunde lese oc sige det andre framdelis. Sat i Malmø.

Efterskriften lyder:

Her endis Kong Olger Danskis Krønিকে Som er vdsat paa danske aff M. Christiern Pedersen Som waar Cannick i Lund och prentet i Malmø af Johan Hochstraten Den fredag nest føre Kyndelmøsse¹ Aar MDXXXIIII.

Det fremgaar noksom heraf, at den af vor Litteratur saa højt fortjente Lundekannik Christiern Pedersen ikke er Krønिकens Forfatter, men kun dens Oversætter.

Spørger man nu, i hvilket Land hører da denne Krønike hjemme, og fra hvilket Sprog er den oversat, faar man fuld Besked i Indledningen. Christiern Pedersen fortæller nemlig her, at det var blevet ham „budet og befalet“, at han skulde søge at opspore den gamle Krønike om Holger Danske, og det synes utvivlsomt, at denne Opfordring var udgaaet fra Kong Kristian den 2den. Han tilføjer endvidere: „Mig vor oc loffuit god løn for mit arbeyde, Om jeg hende paa danske bescriffue² vilde; thi gjorde jeg alt min flit der til, ath jeg hende opspørge kunde. Och fant jeg hende omsiger³ i Paris i Francke Rige prentet paa fransoske. Saa lod jeg hende vdsætte paa latine oc gaff der fore guld oc pænninge, thi jeg kunde icke selff forstande det Frantsoske tunge-maall. Siden screff jeg hende paa danske effter latinen met stort arbeyde“.

Sandsynligheden taler for, at det var under Opholdet i Paris 1527, at han fik opsporet den gamle Krønike om Holger Danske eller, som den franske Titel lyder: *L'hystoire d'Ogier le Dannoys, duc de Dannemarche*; dog maatte han først lade den oversætte paa Latin, da han mærkeligt nok, trods sine gentagne Ophold i Frankrig, ikke forstod Landets Sprog.

¹ Lysmesse (2den Febr.). ² Skrive, nedskrive. ³ Omsider.

Naar Christiern Pedersen paatog sig det Arbejde, at overføre den gamle Krønike paa Dansk, blev han utvivlsomt ledet dertil af sin varme Interesse for vort Lands nationale Minder. Holger Danske var for ham en historisk Personlighed: „Alle skulle mercke oc vide i ret sandhed, skriver han, at Kong Olger Dansk vaar Kong Gøttricks Søn og fødder her i Danmarck; han vaar och den Ottende oc Firesindz tiuende Konge her i Riget“, og han beklager, at det danske Folk i lange Tider har maattet leve i Ukyndighed om en af sine berømteste Sønner, at Holger Danske er blevet saa „slemmelige og skadelige“ forglemt i sit eget Land. Menigmand her hjemme, tilføjer han, vidste ikke at fortælle andet om ham end, at han var en dansk Kæmpe, som „vandt Sejer af Burmand, men det findis nu her effter klarlige, huad mand han wor, oc huorledis han stridde i sin liffuis tid oc andet mere som løsteligt er ath lese, høre oc vide“.

Det er nu et ret mærkeligt Forhold, at en Nationalhelt kan blive saa fuldstændig glemt i sit eget Land, at man nødes til at tage sin Tilflugt til en udenlandsk Roman for at faa Oplysning om ham, og det Spørgsmaal ligger da nær, om Holger Danske virkelig er en historisk Personlighed, og om han oprindeligt hører hjemme her i Danmark.

En nærmere Undersøgelse af Krøniken godtgør, at denne kun er en Omskrivning eller Bearbejdelse i Prosa af forskellige ældre franske Heltedigte, der skrive sig fra det 12te og 13de Aarhundrede; ja vi kunne gaa endnu længere tilbage i Tiden og eftervise, at allerede i det 11te Aarhundrede var Ogier le Danois godt kendt i Frankrigs Ridderdigtning.

Det er uden for al Tvivl, at denne *Ogier*, en af Middelalderens mest fremtrædende Sagnhelte, i sin inderste Kerne er en virkelig historisk Personlighed og viser tilbage til en fornem Franker ved Navn *Autcharius*, der levede i Slutningen af det 8de Aarhundrede, og om hvem man kun ved, at han var fjendtlig sindet mod

Karl den Store, og at han efter Karlomans Død (771) ledsagede hans Enke, Gerberge, da hun med sine to umyndige Sønner flygtede til sin Fader, Lombarderkongen Desiderius.

Om denne Autcharius, der vovede at trodse den tidligere Middelalders mægtigste Hersker, dannede der sig tidligt Sagn; han omtales saaledes allerede i den mærkelige latinske Krønike fra det 9de Aarhundrede, der skyldes en Munk fra St. Gallen; men derefter tier Sagnhistorien om ham i et Par Aarhundreder, og naar vi paa det første Korstogs Tid træffe ham i den franske Litteratur som *Ogier* (<*Audgjar*< *Autcharius*) i „Rolandskvadet“, bærer han Tilnavnet den danske (*le Danois*). Hvorfra han har faaet dette, vides ikke. Sandsynligheden taler for, at det skyldes en Tilfældighed, og alle Forsøg paa at vise, at han skulde være af dansk Afstamning eller paa en eller anden Maade staa i Forbindelse med Danmark, ere hidtil mislykkede.

Under sit nye Tilnavn vandt den tidligere Autcharius, nu *Ogier le Danois*, stor Popularitet i Frankrig, og naturligvis slyngede Sagnet sig tættere og tættere om ham. Den historiske Kerne var snart helt overgroet og forvansket, og den frankiske Hertug, der selvtredje havde spillet en i øvrigt ikke særlig fremtrædende Rolle i det store historiske Drama, der medførte Lombarderrigets Undergang i Italien, blev nu en vældig Ridder, Karl den Stores haandgangne Mand, hvis Tapperhed og Mod Folkedigterne priste i høje Toner, og hvis utallige Kampe med hedenske Konger berømmedes i lange Heltedigte (*chansons de geste*). Der tillagdes ham efterhaanden paa denne Maade de allermærkeligste og allerutroligste Bedrifter, og senere Forfattere vidste endog at fortælle om en lang Rejse, han foretog til Orienten, og hvilke vidunderlige Æventyr han der udstod.

Med den oldfranske Heltedigtning vandrer *Ogier* tidligt uden for Frankrigs Grænser og bliver berømt baade i Nord og Syd. Vi træffe ham i spanske Romancer, italienske Poemer, gamle tyske Digte og oldnordiske

Sagaer. Disse sidste overførtes paa Svensk og Dansk, og i Danmark slog Sagnet Rod. Den fremmede Kæmpe med det hjemlige Tilnavn blev hurtigt en folkeyndet Mand, og han forherligedes paa forskellig Maade i Folkevisedigtningen, hvor han opstilledes som Danskhedens Repræsentant over for den fremmede Kong Didrik. Ved Christiern Pedersens Oversættelse af den franske Prosa-kronike øgedes hans Ry yderligere, og der dannedes nye Sagn om hans Navn.

I Holger Danske var Folket efterhaanden kommet til at se sin nationale Helt; han gjordes til en Søn af Thyra Danebod, og Udødelighedstanken knyttedes til ham. Som den, der repræsenterer det danske Folk og den danske Folkeand, kan han ikke dø; han vaager stadigt og vaager trofast over Danmarks Vel. Sammen med sine staalklædte Kæmper sidder han i en dyb Hvælving under Kronborg Fæstning, og naar engang vort Fædreland kommer i alvorlig Fare, da skal han atter vise sig, føre vor Hær til Hæder og Berømmelse og slaa Danmarks Fjender til Jorden.

Ingemann har i sit Digt forsøgt en Sammensmeltning af disse forskellige Sagn. Den Holger Danske, han besynger, er i Virkeligheden de gamle Krønikers Helt, Ogier le Danois, der elskede Gloriande, vandt Sejr af Burmand og bortførtes til Trylleøen Avalon af Feen Morgana. Men han forandrer stadigt paa de gamle Sagn; han sammenarbejder dem med de yngre, hvor Holger Danske fremstilles som vor udødelige Nationalheros, ligesom han tildigter mange helt nye Sagntræk og indfletter flere selvstændigt opfundne Episoder, stadig med det bevidste Formaal for Øje at omskabe den gamle middelalderlige Kæmpe, der oprindeligt er en fremmed Fugl her i Norden til en typisk Repræsentant for den danske Nationalaand:

Mit Navn hver Bonde kender endnu,
 Og glad jeg rækker ham Haanden.
 Med Lyst jeg kommer mit Liv i Hu:
 Jeg lever med Folkeanden.

Du ved det, Landsmand! jeg er ej død,
 Med Kraft jeg kommer tilbage.
 Jeg er din fuldtro Hjælper i Nød
 Paa Dannemarks gamle Dage.

Ingemann har i øvrigt selv udtalt sig om, hvorledes Holger Danske rettelig bør opfattes. Han skriver i sin Fortale til Digtet: „Ligesom Stærkodder-Skikkelsen gik gennem Hedenoldets Sagntid, som den fælles nordiske Kæmpeaands Repræsentant, saaledes har Holger-Danske-Navnet gennem Sagn og Digtning fra Middelalderen givet et Billede af Liv og Udødelighed, hvori senere den ejendommeligt udviklede danske Folkenationalitet, trods den fremmede Klædedragt, har kunnet genkende den Aand, Folket elsker og tilegner sig“. I Overensstemmelse med denne Anskuelse, hvis Rigtighed for Resten er mere end tvivlsom, har han skabt sin poetiske Sagnfigur.

„Jeg har stræbt, siger han sammesteds, at fastholde og opfriske de poetiske Træk i den gamle Folkeroman og give hele hans (o: Holger Danskes) Væsen og Adfærd det ham vist oprindelig tilhørende nationale Stempel, i den frejdige, jævne, djærve og livsfriske Natur, som med dyb Alvor og Følelse, selv i sin butte joviale Humor, til de nyeste Tider har bevaret sig i de Ytringer af Folkekarakteren, som vi fornemmelig tillægge et ejendommeligt dansk Præg. Med Bevarelsen af den romantiske Grundtone, hvori Sagnet er sammensmeltet med vor Middelalders Poesi, har jeg til dets Genoplivelse i vor Tid valgt en Fremstillingsform, der for største Delen samstemmer med Grundtonen i vor romantiske Folkepoesi, og som muligen ogsaa kunde finde sit Udtryk i den nyere Folkesang, naar den, uden at opgive sin oprindelige Karakter, engang vilde optage de hidtil mere i Livet og Poesien end i Musikken udviklede folkelige Elementer.“

Holger Danske blev modtaget med den største Interesse og Sympati af Publikum.

I et Brev til Forfatteren skrev Filosofen Sibbern: „De har leveret os et Værk, som ene og alene var nok til at sikre sin Digter Udødelighed i vor Litteratur“, og Niels W. Gade komponerede smukke og iørefaldende Melodier til flere af Digtene, der hurtigt fik en Hædersplads mellem Folkets Sange, en Hædersplads, som de have bevaret indtil vore Dage, og som de endnu ville bevare i lange Tider.

Hvad der særligt betog i Digtet, var dets rige Lyrik, dets friske folkelige Karakter, og den ejendommelige varme, religiøse Grundtone, der breder Lys og Stemning over Heltens forvirrede og brogede Liv.

Ingemanns Forkærlighed for det sarte og bløde, det jomfrueligt fine fandt et smukt Udtryk i Skildringen af den unge Prinsesse Gloriande, for hvem der „vokser Roser og Liljer paa Enge“. Hans romantiske Begejstring for middelalderligt Helteliv kom kraftigt til Orde i Digtene om „Ronceval“ og „De elleve Jævnings Jordefærd“, hvor han med Held anslaar en episk Folkevisetone. Hans udprægede Tilbøjelighed til at sysle med det eventyrlige, fantastiske og overnaturlige fandt et rigt og lønnende Emne i Alfekongen Oberon og i Sagnene om det jordiske Paradis i det fjerne Orienten, og endelig gav selve Holger-Danske-Skikkelsen ham Lejlighed til at besyngte det danske Folks Længsler og Drømme, dets Sorger og Forhaabninger i varmtføjte, stemningsrige Vers („I alle de Riger og Lande“, „Jeg saa kun tilbage“).

Det er derfor let forstaaeligt, at den hele Sangcyklus hurtigt vandt Genklang hos Samtiden, saa at den efter forholdsvis kort Tids Forløb kunde udkomme i to nye Udgaver (2den Udgave 1845, 3dje Udgave 1847).

Jeg skal i øvrigt ikke her udtale nogen sammenfattende Dom om Digtet som Helhed. Meget af, hvad der i det tiltalte Ingemanns samtidige, lader os nu kolde og uforstaaende, og vi stødes let af det usammenhængende og springende i Kompositionen, det uklare og

svævende i Tankerne, ligesom vi uvilkaarligt drage paa Smilebaandet over forskellige mislykkede Forsøg paa at karakterisere de middelalderlige Ridderes Liv og Færden. Men fraset, dette findes der adskillige Partier i Digtet, som til alle Tider ville bevare deres poetiske Værdi ubeskaaren.

Hvor jeg i de forklarende Noter til Teksten har benyttet Ingemanns egne Anmærkninger, er dette betegnet med Mærket I. A.

I.

Hjemmet. Udgang i Verden.

Hilsen til Frænderne.

Vær hilset, mit gamle Fædreland!
Du kender mig vel ej ganske?
Engang jeg var en navnkundig Mand;
De kaldte mig Holger Danske.

Med mig drev Lykken et underligt Spil:
Hvert Barn mit Navn skulde kende;
Dog Mænd skulde tro, den Mand var ej til,
Hvis Ry for til Verdens Ende. !

Mit Liv blev givet et sælsomt Kaar:
Det aldrig i Verden ophører,
Og død kan jeg synes i tusind Aar,
Men dog i Løndom mig rører.

Jeg lever i Danskens Hjerte og Sind,
Jeg lever paa Folkets Tunge.
Kom ej jeg i Verdenskrøniken ind,
Dog Skjaldene om mig sjunge.

Min Aand med Folkets Slægter for hen;
Dybt slumred den mange Gange.
Med Folket den vaagner og kommer igen
Med Livet i Daad og Sange.

Mit Navn hver Bonde kender endnu,
 Og glad jeg rækker ham Haanden.
 Mit Levnet kommer hver Dansk i Hu,
 Som glædes ved Folkeaanden.

Du ved det, Landsmand! jeg er ej død;
 Med Kraft jeg kommer tilbage;
 Jeg er din fuldtro Hjælper i Nød
 Paa Dannemarks gamle Dage.

Holger paa Kæmpehøjen.

Hver Gang jeg ser over Marken,
 Hvor Kæmpehøjen end staar,
 Mit tusindaars Hjerte sig rører,
 Alt som jeg var elleve Aar.

Jeg maa opstige paa Højen
 Og se paa de Stene graa;
 Paa mægtige Overligger
 Jeg atter mig hvile maa.

Og suser det over Skoven
 I Bøgenes Fødeland,
 Og bruser det dybt fra Voven,
 Jeg nikker til Skov og Strand.

Ret aldrig Hjertet forgetter¹
 Den Høj, den Skov og den Strand —
 Endnu har min Sjæl dog hjemme
 I Kæmpernes Fødeland.

---

¹ Glemmer.

Fordum og nu.

Kæmperne vare helt vilde;
 De Karle jeg mindes vel.
 De mente det dog ej ilde,
 Fordi de slog Folk ihjel.

De brummed med Skæg om Munden;
 Men ærlig var deres Id¹.
 Godmodig var dog i Grunden
 Min Landsmand fra Arilds Tid².

Nu er mine Børn helt tamme:
 Nu brumme de kun saa smaat.
 Men Blodet er dog det samme:
 End kæmpe de ganske godt.

Nu er de helt fine og snilde,
 Nu Tiden har dem polert;
 Mit Folk dog ej mener det ilde,
 Fordi det har sig barbert.

Sangens Fugl.

Til Sagn og Sange og Eventyr
 Jeg lytted, da jeg var lille.
 Ret aldrig den gamle Sangfugl flyr
 Fra min Skov, min Dal og min Kilde.

Endnu saa ganger her Sagn om Ø,
 Og Sangen er ej forstummet;
 Som Eventyr, over Land og Sø
 Flyver Sandhed endnu formummet.

---

¹ Færd, Optræden. ² Ældgammel Tid. Oprindeligt betyder selve Ordet *Arild* eller *Areld* 'gammel Tid', 'gamle Dage'; paa ældre Dansk sagde man f. Eks.: 'Som det af Arelde Sæd haver været'. Senere, da Ordet var blevet forældet og uforstaaeligt, tilføjede man „Tid“.

Fuldgerne gaar jeg i Hytten ind;
 Jeg hviler hos gamle og unge,
 Hvor Sangen trænger til Barnets Sind
 Og genklinger paa Folkets Tunge.

Holgers Sang om hans Moder.

Jeg sprang til Verden — jeg var ej sen —
 Jeg sprællede paa Moders Skød,
 Min Styrke volded min Moder Men¹:
 Hun favned mig og — var død.

Den Dag, de gav mig i Verden Navn,
 Kær Moder paa Baaren laa;
 Den eneste Gang, hun tog mig i Favn,
 Jeg mangen Gang tænkte paa.

Jeg greb kun efter Livet med Lyst:
 Hvad Verden mig gav, jeg tog;
 Jeg died ved tvende Ammers Bryst;
 Den ene kun lidt forslog.

Fuldstærk jeg blev ved de stærkes Barm,
 Fulddansk ved det danske Brød;
 Men kærligst favned mig dog hin Arm,
 Som favned mig stiv og død.

En Krigsmand blev jeg, helt barsk og streng;
 Dog blev jeg om Hjertet blød,
 Hver Gang jeg skued en liden Dreng,
 Som sprællede paa Moders Skød.

---

¹ Skade, Smerte.

Holger Danskes Vugge.

Ved Lejre¹ græsse nu Faar paa Vold²,
 Hvor fordum Kæmperne drukke³.
 Paa Lejre stod der et gammelt Skjold;
 Det blev Holger Danskes Vugge.

Det gamle Skjold var der Lykke ved:
 Det var med Runer indgravet;
 Det bar, som Vugge, til Sjølund⁴ Bred
 Kong Skjold⁵ paa Baad over Havet.

I Vuggen saa jeg paa Bøg og Eg;
 De sused ved Borgens Rude.
 Fra Marken tog de den gule Neg⁶:
 Den blev Holger Danskes Pude.

I Vuggen hørte jeg Harpers Klang
 Og Sang om Kæmpernes Sejre:
 Det var de danske Skjalde, der sang
 Om Kæmpedrotten paa Lejre.

I Vuggen smelted en Sang mit Bryst,
 Lig Havfruestemmer fra Voven:
 Det var de danske Jomfruers Røst
 Fra Fruersalen i Skoven.

---

¹ Lejre, Vest for Roskilde Fjord, var et af de vigtigste Kongesæder i Danmark i den tidlige Middelalder. ² Vold = Mark. ³ Gammel Flertalsform til 'drak'. ⁴ Gammel Form for 'Sjælland'; bruges nu kun i Poesi. Ordets oprindelige Form synes at være *Sæl-und* eller *Sjæl-und*, hvilket muligvis betyder 'Sæløen', 'den paa Sælhunde rige Ø'. ⁵ Efter islandske Sagaer var Skjold, en Søn af Odin, Danmarks første Høvding; han kom hertil som lille Barn, ene midt paa et Skib, hvilende paa et Kornneg og omgivet af Vaaben. De Danske kaarede ham til deres Høvding og kaldte ham Rigets Skjold; efter ham benævnedes de følgende Konger Skjoldunger. ⁶ I det ældre Sprog var Ordet Neg altid Fælleskøn (Hunkøn). *En* Neg findes i Bibeloversættelserne indtil 1830, brugtes almindeligt f. Eks. af N. F. S. Grundtvig, og forekommer endnu i Dialekterne.

Jeg glemmer aldrig den danske Sang,
 Som Kæmper og Jomfruer synge;
 Og hver Gang jeg hørte Skjoldets Klang --
 Jeg hørte min Vugge gyng.

Barndomsdrømme.

Hvad Holger Danske hørte og saa,
 Han aned i Barne-Drømme.
 Hvad Skæbne jeg skulde i Verden faa,
 Blev sjunget mig, der jeg i Vuggen laa
 Ved Issefjordsbølgenes Strømme.

De Toner jeg kunde ej selv forstaa;
 De klang baade stærke og ømme;
 Men Ammerne sad og lyded¹ derpaa.
 Jeg strakte ud mine Hænder smaa
 Og greb efter Syner i Drømme.

Jeg Bjærg med dejlige Slotte saa
 Paa tonende Skyer svømme;
 Opslog jeg Øjet, var Himlen blaa,
 De flyvende Skyer peged jeg paa —
 Til Liv blev de levende Drømme.

Feerne² ved Holgers Vugge:

Seks Feer stod ved min Vugge og sang;
 Det underfuldt gennem mit Liv genklang.

---

¹ Rigtigere 'lydde' af 'lyde', der nu er forældet og fortrængt af 'lytte-de'. ² Efter et sent Sagn indfandt der sig seks Feer ved den nyfødte Holgers Vugge; de fem af dem, *Gloriande, Palestine, Pharamonde, Mélior, Prestine* skænkede ham forskellige kostelige Gaver og Egenskaber, den sjette

Om Nordens Kraft og Fædrenes Mod
Klang Kæmpesangen til Marv og Blod.

Den toned stolt med Valkyrierøst
Fra Gloriandes pansrede Bryst.

Og Sværdet, min Haand paa Ronceval¹ svang,
Alt klirred i Skjoldmøens Vuggesang.

Hvad Tid og Stund det store maa ske,
Det ved den gunstige Lejligheds Fe:

Vis, Palestina ved Vuggen sang
Om Klarhed i Tidernes dunkle Gang.

Og rolig i Verdens fredløse Id
Jeg greb Bedriftens gunstige Tid.

Om Sejrens Lykke, om Laurens Krans
Sang Pharamunda i Morgenglans.

Men Meliora gav lystigt Sind:
Hun aanded Roser paa Barnets Kind.

Persina hviskede, kærlig og øm,
Om Kærlighedslykkens anende Drøm.

Men Dybets Dyb i Naturens Bryst
Fuldtonig klang i Morganas Røst.

Morgane, den keltiske Sagnhelt Kong Arthurs Søster, bestemte, at han skulde fatte Kærlighed til hende og bo hos hende paa de saliges Ø, Avalon. Christiern Pedersen kalder Feerne for „Vætter“ og mener om deres Optræden ved Holgers Vugge, at det hele er „Fabel och opdictet Ting“.

¹ Navnet paa en Dal i Pyrenæerne, hvor Frankrigs Nationalhelt Roland blev overvunden af Baskerne (15de August 778); om denne Begivenhed har der dannet sig en stor Sagnkreds i Frankrig (smlg. længer fremme Digtet 'Ronceval').

Hvad Tryllerøst sang mig i Sjælen ind,
Blev Tryllegaver i Barnets Sind.

Til Idræt voksed, med Liv og Lyst,
Hvad Feerne saaede med Sang i mit Bryst.

Anelsen i Guder-Lunden¹.

I Herthas² susende Skove
Stod gamle Guder af Sten.
Ved Issefjorddybets Vove
Laa blodige Offerben.
Der strenge Norner³ henfore
Ved Nat over Borg og Hav;
Og Røster, alvorlig store,
Udgik fra Kæmpernes Grav.

Men naar det rødmed i Øster,
Og Fuglen i Skoven sang,
Der tusind mildere Røster
Igennem Naturen klang.
Det hvisked i Offerlunden,
Hvor Holger Danske blev fød⁴:
„Ny Jord af Hav er oprunden —
Den gamle Verden er død!“

Jeg sad hos de stærke Ammer
Paa Borgen ved Skov og Fjord;
Jeg lytted i dunkle Kammer
Til Sangen om gamle Nord.

---

¹ Nu: Gudelunden; der sigtes til den bekendte Offerlund i Herthadalen ved Lejre. ² Der har aldrig eksisteret nogen Gudinde ved Navn *Hertha*. Den latinske Historieskriver Tacitus omtaler en germansk Gud *Nerthus* (ϝ: Njord); en Fejl-læsning af dette Ord har givet Anledning til Fablerne om en nordisk Gudinde Hertha. ³ Navnet paa Skæbnegudinderne i den gamle nordiske Gudelære (Urd, Verdande og Skuld). ⁴ Gammel Form for født (smlg. S. 21).

Den Sang vel aldrig jeg glemmer:
 Den klang mig som Nornerøst;
 Dog dybest klang mig de Stemmer,
 Som lønligst smelted mit Bryst.

Holgers Sang om Wittekind¹.

I Trug paa Issefjordvoven
 Jeg gynged mangen Stund:
 Og Ulveungen fra Skoven
 Den blev Holger Danskes Hund.
 Jeg rusked Bæstet i Øre;
 Vi sad under Bord med Lyst.
 Der fik jeg en Dag at høre
 Den store Wittekinds Røst.

Jeg saa hin Kæmpe, fuldmodig,
 Ved Lejrekongens Bord.
 Men Kæmpens Hjælm var blodig;
 Han mæled og saa mod Jord:
 „Mig fulgte Guder til Sejre;
 Nu er jeg en hjemløs Gæst:
 Mig fulgte kun til Lejre
 Mit Sværd og min gode Hest.

„For Irminsulens² Ære
 Jeg blødte mangen Gang.
 Jeg knuste Kejsereens Hære;
 Mit Navn havde mægtig Klang.

¹ Den store Saksernes Høvding; han blev overvunden af Kejser Karl den Store og søgte Tilflugt og Hjælp hos Kong Gøttrik i Danmark, som efter Krønikerne var Holger Danskes Fader, og som paa den Tid, da han bestred Karl den Store, her antages at have været den mægtigste Fyrste i Danmark og beklædet Overkongetronen paa Lejre. (I. A.) ² *Irminsûl*, d. v. s. en Søjle eller Støtte oprejst til Ære for Irmin, en gammel tysk Gud. En saadan Søjle betragtedes som Folkets højeste Helligdom.

For første Gang jeg leder
 Om Værn mod Mandevold;
 Med Blusel Wittekind beder
 Om Skærm under Daneskjold.“

Dankongen brat sig rejser;
 Han mæler et mægtigt Ord:
 „Jeg værger dig mod hver Kejser
 Og mod hver Jætte paa Jord.
 Lad komme tusind Hære!
 Lad lyne al Verdens Spjud¹!
 Ved Thor og Dankongens Ære!
 Jeg jager min Gæst ej ud.“

Det Ord blev ej til Skamme:
 Kong Gøttrik i Harnisk for.
 Mod Kejserens Oriflamme²
 Han kæmped med Tyr og Thor.
 Karl vendte brat sin Ganger;
 Det blev ham en blodig Dag.
 Til Hævn han knuste Fanger
 Og Guder med Økseslag.

En Dag i Lejre-Hallen
 Stod Sakslands Wittekind:
 „Nu Irminsulen er falden!³
 Min Gud var døv og blind.
 Han aldrig mer sig rejser:
 Os knuste Kristgudens Fod;
 Han bøjer mig ved den Kejser,
 Som døber Verden i Blod.“

Der Holger Danske var liden,
 Han hørte Wittekinds Ord.

---

¹ Gammel digterisk Form for Spyd. ² Navnet paa det gamle franske nationale Banner. ³ Irminsøjles Ødelæggelse betegnede Folkets fuldstændige Besejring.

Det Ord jeg tyded siden;
Jeg saa den mægtiges Spor.
Højt Kirketaarnet knejser,
Hvor Irminsulen stod;
Men Dankongen trodsed den Kejser,
Som døbte Verden i Blod.

".
Holgers Bortsendelse.

Kong Gøttrik sad ene paa Lejre Borg,
Og mørkt var Dankongens Sind.
Den Stund, jeg blev fød, jeg voldte ham Sorg:
Ret aldrig han klapped min Kind.

Ret aldrig han saa paa Sønnen med Lyst,
Der voldte sin Moders Død.
Hver Gang han hørte min stærke Røst,
Han ønsked, jeg var ej fød.

Dankongen gav mig i Stifmoders Magt;
Den Nød jeg døjed dog kort:
Kong Gøttrik svor med Kejseren Pagt;
Mig gav han til Gissel bort.

Jeg vokste op i Kejsereus Gaard,
Langt borte fra Danmarks Strand;
Men hver Gang Svalen kvidred om Vaar,
Den sang om mit Fædreland.

Og hver Gang Sommerens Lærke sang,
Og Svanen sejled i Sø,
Jeg tænkte paa Danmarks Sangfuglevang
Og Havet ved Bøgenes Ø.

Daaben i Rin.

Der fløj gennem Verden en Tanke¹;
 Dens Vinge var blodig rød:
 Carolus², hin store Franke,
 Har voldet sin Broders³ Død.

Jeg saa ham en Pinsemorgen;
 Der døbttes Sakser i Rin.
 Han kom fra Ingelheim-Borgen⁴
 Alt med Mester Alcuin⁵.

I Bog var Britten hans Mester;
 Men Drotten var størst blandt Mænd.
 Blandt Skjalde, Vismænd og Præster
 Han knæled med Sværd ved Lænd.

Jeg kunde hans Andagt høre,
 Mens Sværdet mod Stenen klang;
 Men sært mig skurred i Øre,
 Hvad Fuglen i Løndom sang.

Jeg skøtter ej Kejsere's Trone,
 Jeg sparker hans Tro med Fod,
 Klæber der ved hans Krone
 En Draabe af Broderblod.

Jeg saa Carolus i Øjet;
 Det var som en aaben Bog.
 Jeg saa, hans Tro var ej løjet;
 Den Drot sin Broder ej slog.

---

¹ Rygte. ² Karl den Store; efter Verset maa man udtale Carólus; den rigtige Form er Cárolus. ³ Karloman, Karl den Stores yngre Broder, døde 771. ⁴ Ingelheim (ved Rin) og Aachen var Karl den Stores Yndlingsopholdssteder. ⁵ En brittisk Munk (født omtr. 735), der udmærkede sig ved stor Lærdom og paa en fremragende Maade støttede Karl den Store i hans Bestræbelser for at fremme Kultur og Videnskab.

Jeg saa den mægtiges Pande;
 Jeg æred den Højheds Aand,
 Der tvang Longobarders¹ Lande
 Og lagde Vildmænd i Baand.

Mod Karl blev Kæmper til Dværge;
 Dog mildt var hans Øjesyn.
 Med Troen, som løfter Bjærge,
 Hans Blik mig slog som et Lyn.

Jeg kunde det ej udgranske;
 Det gik over min Forstand:
 I Rinen sprang Holger Danske —
 Sprang op som en Kristenmand.

Skriveren og Kejserens Datter².

Jeg stod en Vinteraften i Frankernes Stad
 Ved den fremmede Flod.
 Kejseren var kommen. Aachenseren³ var glad.

---

¹ Karl førte Krig med Longobardernes Konge Desiderius, der blev overvunden (Aar 774) og ført som Fange til Frankrig.
² Sagnet fortæller, at Eginhard, der var Karl den Stores Skriver eller, som man nu vilde sige, Sekretær, forelskede sig i sin Herres Datter. Prinsessen, der lød Navnet Emma, gengældte hans Kærlighed, og hun modtog en Aften Besøg af ham i sit Jomfrubur. Da han vilde forlade hende, opdagede han, at det havde snet. De blev da bange for, at hans Fodspor i den nyfaldne Sne skulde røbe ham, og Emma bar ham derfor bort paa sin Ryg. Ved et Tilfælde sad Kejseren den Aften sent oppe og vaagede, han fik Øje paa den mærkelige Gruppe og genkendte sin Datter. Skønt han først var tilbøjelig til at lade sin Vrede gaa ud over de to elskende, rørtes han dog over deres store Kærlighed og skænkede dem sin Tilgivelse. Dette Sagn, der allerede var blevet poetisk behandlet af Baggesen i Digtet „Emma“, staar ikke i nogen som helst Forbindelse med Holger Danskes Historie og findes heller ikke i den franske Krønike. Det er en vilkaarlig Tildigtning af Ingemann. ³ D. v. s. Aachenserne, Indbyggerne i

Blandt Væbnerne jeg stod;
Holger Danske var Kejsers Gissel.

Det glimted over Floden fra Kejsers Gaard;
Der var Dans; der var Spil.
Lettest fløj Prinsessen med Perler i sit Haar;
Med Gammen¹ saa jeg til;
Men lyksaligst var Kejsers Skrifer.

Prinsessen dansed dejligt i Skriferens Arm
Paa det straalende Slot.
Alor Longobarden stod bleg og gul af Harm
Men jeg dem undte godt:
Skønne Viser sang Kejsers Skrifer.

Jeg stod i Vinternatten ved Fruernes Hal
Paa den nyfaldne Sne.
Emma skjald for Æren; hun bæved for sin Skjald;
Det ingen maatte se —
Hun fra Buret² bar Kejsers Skrifer.

I Natten paa Altanen jeg Kejseren saa;
Han ej mæled et Ord.
Alor Longobarden stod gul og saa derpaa;
Men Døden jeg ham svor.
Longobarden bar Kejsers Banner.

Jeg gik den anden Aften i Frankernes Stad
Blandt Drabanternes Hær.
Kejseren i Raadet hos Ærkebispem sad;
Paa Borgen blinked Sværd.
Der var mørkt i den mægtiges Haller.

Aachen (Aix-la-Chapelle). Kollektiv Anvendelse af Ental for Flertal forekommer hyppigt i det følgende.

¹ Glæde; Ordet bruges nu mest i Forbindelserne 'Alvor og Gammen', 'Fryd og Gammen'. ² 'Jomfruburet', 'Fruerstuen', den Bygningsdel, hvor Kvinderne opholdt sig (= 'Fruernes Hal' ovf. og S. 45); jfr. endnu 'Fadbur'.

Jeg hørte, hvor de mumled i Frankernes Maal
 Ved den fremmede Flod.
 Alor Longobarden red gul og bleg i Staal;
 Jeg Frankerne forstod;
 Højt de mumled om Kejserens Vrede.

Jeg stod den tredje Aften i Kejserens Gaard
 Ved den straalende Hal.
 Kejserens Datter bar Brudekrans i Haar —
 Og Brudgom var hans Skjald.
 Hele Verden saa Eginhards Lykke.

II.

Holgers Ungdom.

Holgers første Bedrift.

Kong Gøttrik brød Tro og Love¹,
 Og Kejseren var os gram.
 Jeg kunde for Harm ej sove,
 Og rød var min Kind af Skam.

Jeg fulgte den store Kejser
 Til Rom mod Barbarers Vold.
 Med Kejserens Banner knejser
 Lombarden² med Drage-Skjold.

Jeg saa paa Lombardens Øje,
 Han tænkte paa Svig og Sned³.

---

¹ Efter Krønikerne havde Kong Gøttrik skamskændet enten Kejserens Gesandter eller Gislerne. (I. A.) ² Alor.
³ Sned (= Snedighed), gammelt Ord, Grundform for 'snedig'.

Jeg agted paa Skælmen¹ nøje:
I Dyst han Banneret smed.

Hver Kristen veg med de Franske;
De vantro med Sejr for frem.
Ej ænsed de Holger Danske;
Mit Glavind² dog sang med Klem.

Det sang for Lombardens Øre,
Og Sjælen med Gru han slap.
— Lad mig Standarten nu føre!
Jeg sprang paa hans Ganger rap.

Hans Guldhjælm dækked mig Panden;
Hans Brynje klang om mit Bryst.
Genfunden var Bannersmanden;
Hans Skjold var fremmerst i Dyst.

Højt pristes Lombarder-Skælmen;
Jeg svinged hans Bannerstang.
Jeg lo paa Dansk under Hjælmen,
Og atter mit Glavind sang.

Det sang, som Ligklokken ringer,
Hvor Vildmænd Kejseren bandt.
Fri svang sig Karl paa min Springer,
Og store Sejer³ vi vandt.

For Sejren priste de Franske
Lombarden, jeg gav sin Rest⁴;

---

¹ Lombarderne ansaas i Middelalderen for troløse og fejge; Ordet *Lombard* bruges i den ældre franske Litteratur i Betydning af Kujon eller Kæltring. ² Glavind betyder i det ældre Sprog Spyd eller Lanse; Ingemann anvender Ordet i den moderne Betydning 'Sværd', men synes ogsaa at kende den ældre, i det mindste siger han længere fremme i Rejsen til Vidunderlandet „med Glavind og Sværd“. ³ Ingemann anvender snart Enstavelsesformen 'Sejr', snart Tostavelsesformen 'Sejer', eftersom Versemaalet kræver det. ⁴ Dræbte.

Bag Hjælmen lo Holger Danske:
Jeg kendte Lombarden bedst.

Ej kendte mig Kejserens Øje;
Han var mig til Døden gram.
Mit Knæ saa maatte jeg bøje;
Jeg Ridderslaget fornam:

„Lombard! du var tro og ærlig,
Og Mod har du som en Fransk;
Som Tysken du hjalp mig kærlig,
Og ej som en troløs Dansk.“ —

Op sprang jeg med Fryd og Smerte,
Jeg nævned mit danske Navn;
Brat smelted Kejserens Hjerte —
Han tog Holger Danske i Favn.

Holger Danskes Bro.

Karl sejred ved Romas Porte,
Og Holger Danske var med.
Paa Hingste vilde og sorte,
For Ørknens Sønner¹ af Sted.

Barbaren svinged sin Lanse
Med kristne Hoveder paa.
Jeg lærte min Hingst at danse
Paa Purpur og Silke blaa.

I Purpur og Silkeklæder
Laa Lig under Hestesko.
Den Vej til Sejer og Hæder
Blev kaldt Holger Danskes Bro.

---

¹ Saracenerne.

Holger og den indiske Fyrste.

Jeg saa Fyrst Karvel¹ ved Tiberens Rand;
 Paa Spyd ham naaede min Handske².
 Jeg stævned den asiatiske Mand
 Til Holmgang³ med Holger Danske.

Fyrst Karvel red til sit gyldne Telt;
 Der sad den indiske skønne:
 „Den bedste Ridder og største Helt
 Skal Hindostans Lilje lønne!“

Trompeter skingred fra Hær til Hær;
 I Midten flød Tiberens Vove.
 Højt mellem Hærenes Banner og Spær⁴
 Laa Øen med Olieskove⁵.

Paa Øen fægted vi, Bryn mod Bryn⁶,
 Og Gnister for os af Øje;
 I Luften mødtes Sværdenes Lyn:
 Stor Hede maatte vi døje.

Den dejlige Gloriant⁷ saa derpaa;
 I Lokkerne fletted hun Kransen.
 Med Sejrherren skulde Prinsessen gaa
 Fra Valen⁸ til Bryllupsdansen.

---

¹ En uhistorisk Sagnhelt, der elsker den unge Prinsesse Gloriande. Hans Navn i de franske Tekster er Carahuel.
² Jeg rakte ham min Handske paa et Spyd, d. v. s. udfordrede ham til Tvekamp. Handsken brugtes i Middelalderen som Repræsentant for Personen; Vasallen overrakte ydmygt Lensherren sin Handske som Tegn paa Underkastelse. Tilkastedes den derimod haanligt, betød det Opsigelse af Troskab og Huldskab eller Udæskning til Tvekamp. Talemaaderne 'at tilkaste Handsken', 'at optage Handsken' vise tilbage til de omtalte middelalderlige Kulturforhold. ³ Tvekamp især paa en Holm, en lille Ø. ⁴ Spyd. ⁵ Olivenskove. ⁶ Ansigt til Ansigt.
⁷ Gloriande, Datter af Fyrst Corsuble; begge uhistoriske Personer. ⁸ Valplads; Ordet betyder egentlig 'de faldne'. Valhal er saaledes Betegnelse for det Sted, hvor de i Kampen faldne Krigere opholde sig.

Fra Teltet saa hun vort Ridderspil —
 Mig undte hun ej saa ilde;
 Men Ørknens Ridder blikked hun til
 Med Øjne kærlighedsmilde.

Alt fik jeg til Asiaten Ram¹,
 Da blinked Lanser fra Skoven:
 Hans Venner frelste hans Liv med Skam —
 Til Skændsel blev Ridderloven.

Dog før jeg faldt i de vantros Vold,
 Det kosted blodige Pander;
 Mod Fyrsten jeg kyled mit knuste Skjold:
 „Slig Sejer min Gud forbander!“

Jeg saa hans Kind: den var rød som Blod —
 Jeg Flammen saa i hans Øje.
 Hvad stolt han mæled, jeg ej forstod;
 Jeg agted hans Ære føje².

Brat Fyrsten jeg paa Araberen saa;
 Den fløj som med Svalevinger.
 Hvor Flodens dybeste Strømme gaa,
 Bortsvømmed Ørkenens Springer.

De vantro studsed. Der var stor Larm.
 Kun lidet glæded dem Sejren:
 Fyrst Karvel køled i Floden sin Harm;
 Han svømmed til — Kristenlejren.

Holger og Prinsesse Gloriant.

Blandt Hedninger laa jeg i Bast og Baand;
 Jeg bandte de vantro Sjæle.
 Da løstes jeg af saa dejlig en Haand,
 Og mildere blev mit Mæle.

---

¹ Man sagde almindeligt i det ældre Sprog at faa Ram til
 = at faa Ram paa (d. v. s. at faa Bugt med). ² Lidet, ringe.

Prinsesse Gloriant for mig stod;
 Fra Kinden løfted hun Sløret.
 Hun Lyren slog ved sin Fanges Fod;
 Helt sødt det klang mig i Øret.

Hun sang om Ørkenens ranke Søn,
 Hun sang om sin hjertenskære.
 Hun sang om Kærligheds skønne Løn;
 Hun sang om Troskab og Ære.

Hun sang om den elskedes Blomsterbrev:
 Nys kom det paa Duens Vinge.
 Et Laurbærblad hun fra Myrten rev;
 Det skulde hun Dansken bringe:¹

„Min Ørn er fløjet til Kejserens Haand;
 Selv bandt han sin Fod med Ære:²
 Til³ Nordens Bjørn er løst af sit Baand,
 Vil Ørnen Lænkerne bære.“

Jeg lytted til den dejliges Røst;
 Jeg saa i de Øjne sorte;
 I Fangetaarnet sad jeg med Lyst;
 Skønt klang mig Fængselets Porte.

Med Alvor mænged⁴ jeg Skæmt iblandt:
 Jeg priste mit Bur⁵ med Gammen.
 Jeg æred Ørnen, som selv sig bandt;
 Med Magt saa dulgte jeg Flammen.

---

¹ Dette Vers maa forstås saaledes, at Duen har bragt Prinsessen et „Blomsterbrev“ med en Myrtegren og et Laurbærblad. Myrtegrenen, der er Tegn paa lykkelig Kærlighed, skal hun selv beholde; men Laurbærbladet, Sindbilledet paa Tapperhed, skal hun sende til Holger Danske. ² Min elskede (Karvel) er dragen til Kejseren og har frivilligt gjort sig til Gissel. ³ Indtil. ⁴ Blandede. ⁵ Fængsel (smlg S. 24).

Jeg saa paa Prinsessen rolig og mild,
 Hver Gang hun sang i mit Fængsel;
 Men — aldrig var jeg i hedere Ild,
 Og aldrig i større Trængsel.

Glæden i Fængslet.

Sjæle-Gammen i min Trængsel,
 Hvor de milde Toner klang!
 Kære Lyd af rustne Hængsel!
 Solglimt gennem dunkle Gang!
 Dejlighed i skumle Fængsel,
 Hvor den vantro skønne sang!
 Sjæle-Gammen i min Trængsel,
 Hvor de milde Toner klang!

Fryd og Trængsel hos Veninden
 Med den underfulde Røst!
 Ild i Sjælen! Smil paa Kinden!
 Spøg paa Læben! Storm i Bryst!
 Fred foruden — Kamp forinden —
 Det var Smerte — Det var Lyst.
 Fryd og Trængsel hos Veninden
 Med den underfulde Røst!

Holgers Liv i Fængslet.

De Døgn, jeg sad i Fængslet, jeg giver ej bort
 For en Sommer fuldskøn i det grønne;
 Mig Dagen var stakket¹, og Natten var kort:
 Jeg tænkte paa den fremmede skønne.

---

¹ Kortvarig.

Hver Dag jeg hørte Sangen fra Gloriant's Bryst,
 Og min Sjæl var som Fugl i det grønne.
 Om Natten jeg drømte om Sangen med Lyst;
 Jeg drømte om den fremmede skønne.

Jeg tænkte med al Ære; jeg drømte med Tugt,
 Som en Fugl om en Blomst i det grønne.
 Kun Ulv spiler Kloen, naar Lammet er smukt;
 Men Ridder bærer Sværd for de skønne.

Hver Aften hun mig bandt i mit Fangenskabs Baand;
 Jeg det bar som en Falk i det grønne.
 Min Læbe kun rørte den dejliges Haand;
 Da rødmed vel den fremmede skønne.

Hver Morgen, naar hun løste sin Fange af Baand,
 Var hun selv som en Fugl i det grønne.
 Hun smiled og sang, og hun rakte mig Haand;
 Min Elskov var dog stum hos den skønne.

Det skønneste.

Til Rosengaarden¹ gik jeg i Jomfruens Baand;
 Der stod Roser og Liljer paa Enge.
 Mer skøn dog end Liljen var Jomfruens Haand,
 Naar Fingrene dansed paa Strengene.

I Rosengaarden kvidred Smaafugle med Lyst;
 Der var lifligt i Sangfuglevrimlen.
 Mer skøn dog var Jomfruens smeltende Røst
 End Fuglenes Sang under Himlen.

Paa Tiberstrømmen saa jeg, naar Dagen blev varm;
 Paa dens Bølger dvæled mit Øje.
 Mer skøn dog var Jomfruens bølgende Barm,
 Naar Tankerne fløj mod det høje.

---

¹ Blomsterhaven.

I Natten stod jeg ene, naar Maanen opgik,
 Og i Floden Smaastjernerne glimted.
 Mer skønt dog var Jomfruens tindrende Blik
 End alle de Stjerner, jeg skimted.

Gloriants Pris.

Haand! du dejlige Haand, som leged paa Strengene!
 Under dig bæved Strengene saligt og længe.

Svimmel endnu

Kommer min Sjæl dig i Hu,

Haand! du dejlige Haand, som leged paa Strengene!

Røst! du herlige Røst! dybttonende Stemme!
 Aldrig den fangne Ridder kunde dig glemme.

Hvor du henklang,

Smelted du Hjerter i Sang —

Røst! du herlige Røst! dybttonende Stemme!

Barm! blufærdige Barm, som strengt dig tilhylled,
 Medens dit Hav af Toner Fangen fortrylled!

Drømme blev Sang,

Fulgte din bølgende Gang,

Barm! blufærdige Barm, som strengt dig tilhylled!

Øjne! dejlige Øjne, funklende, sorte!

I eders Blik var Glans fra Himmerigs Porte.

Fast i den Glans

Gik jeg fra Samling og Sans¹ —

Øjne! dejlige Øjne, funklende, sorte!

---

¹ Den almindelige Ordstilling 'Sans og Samling' er her ændret af Hensyn til Rimet.

Sjæl! du flyvende Sjæl! du kærlige høje!
 Du var i Haand og i Røst, i Barm og i Øje.
 Dig jeg endnu
 Kommer graahærdet i Hu —
 Sjæl! du flyvende Sjæl! du kærlige høje!

Holgers Drøm i Fængslet.

Ej Sol i Taarnet jeg skimted
 Ej Luft eller lyse Strand;
 I Sjælen dog Sollys glimted:
 Den fløj til mit Fædreland.

Naar Fangen lukte sit Øje,
 Min Sjæl blev en vinget Dreng;
 Den fløj mellem Kæmpehøje
 Ved Hav over Sjølund's Eng.

Hvad skønt jeg skimted i Drømme,
 Dengang jeg i Vuggen laa,
 Opdukked af Livets Strømme,
 Naar dybt i dets Væld jeg saa.

Jeg hørte de gamle Sange
 Om Kæmpernes Liv i Nord;
 Jeg glemte, jeg selv var Fange;
 Jeg fulgte Kæmpernes Spor.

Jeg fløj med Slægternes Sjæle
 Igennem ufødte Tid,
 Og selv Aartusinders Mæle
 Besang mine Fædres Id.

Jeg var en lykkelig Fange:
 Et Folk mig slutted i Favn;
 Og stolt i Fremtidens Sange
 Jeg hørte mit danske Navn.

Holger Danske og Burmand¹.

Der klang til Danmark en Kæmpesang
 Om Burmand og Holger Danske.
 Der² Burmand jeg hilsed første Gang,
 Det skete med Staal og Handske.

Det gjaldt Klenodet³ med større Glans
 End Kronen, Kejserne bære:
 Det gjaldt den favreste⁴ Brudekrans
 Og Jomfru Gloriant's Ære.

For Klaffer⁵ græd Jomfru Gloriant;
 Jeg saa den dejliges Jammer.
 For Æren jeg satte mit Hoved i Pant;
 Jeg sprang fra mit Fængselskammer.

Jeg mødte Kæmpens glubende Blik;
 Min Handske fløj mod hans Tunge:
 Jeg vilde ham lære — med bedre Skik
 Om ædle Jomfru'er sjunge.

Ret aldrig hørte jeg værre Mund;
 Ej saa jeg sortere Bejler:
 Med Burmands Mæle tuder en Hund,
 Naar Maanen i Skyen sejler.

---

¹ Burmand er en Sagnfigur, der oprindeligt hører hjemme i den oldfranske Heltedigtning; i den gamle danske Karl Magnus Krønike kaldes han Burnamant eller Burnemant, hvilke Former vise direkte tilbage til den franske Form for Navnet, *Brunamont*. Om Holgers Kamp med Burmand findes en gammel Kæmpevis, der har været meget udbredt og yndet i de skandinaviske Lande. Den kan følges tilbage lige til det 15de Aarhundrede. Visen gengiver en Episode af det franske Heltedigt *Chevalerie Ogier* (Holgers Heltefærd), som tidlig gennem Oversættelse blev kendt her i Norden. ² Da. ³ Forældet Form (= tysk Kleinod), nu 'Klenodie'. ⁴ Favreste. ⁵ Bagtaler; Klafferen er en staaende Figur i den ældre Litteratur. Her er dog Klaffer anvendt = Bagtalelse.

Med Tænder bed han mit Ridderpant¹;
 Vildt flammed Øjnenes Lue.
 Jeg red mod Lybiens² Elefant
 Til Kamp for Hindostans Due.

Vi stred paa Øen i Tiberens Flod
 I Olieskovenes Skygge.
 Paa Kinden randt mig det unge Blod;
 Men det var mit Hæderssmykke.

Prinsesse Gloriant saa derpaa;
 Fjernt saa det Krigernes Hære.
 Den sorte Burmand blev rød og blaa
 Alt for den dejliges Ære.

Tre Dage skifted vi Hug og Stik;
 Vi drabelig Lanserne svunge³.
 Dog Burmand aldrig med bedre Skik
 Fik lært at bejle og sjunge.

Hans krumme Klinge var fra Damask;
 Hans Stridshingst var af de spanske.
 Mit Glavind splintred hans Pandebrask —
 Det Glavind var af de danske.

Holgers Besøg i Kejslerlejren.

Burmand laa paa Tiberøen,
 Svømmed i sit sorte Blod.
 Holger hilsed Fyrstemøen;
 Hos min døde Hingst jeg stod.

---

¹ Handsken (smlg. S. 28). ² Rettere 'Libyen' = Afrika; anvendes oftest i indskrænket Betydning alene om den nordøstlige Del. ³ Gammel Flertalsform til 'svang' (smlg. drak—drukke, S. 15).

Over Kæmpen for den spanske,
Hingsten med det ædle Blod.
Paa dens Ryg sprang Holger Danske,
Svømmed over Tibrens Flod.

Fængslet ventede mig før Aften;
Vel jeg kom mit Ord i Hu.
Rask henrev mig Ungdomskraften:
Sol var langt fra Hav endnu.

Hingsten sprang til Kejserlejren;
Kort jeg var min Kejsers Gæst.
Til mit Fangetaarn, trods Sejren,
Vendte jeg min spanske Hest.

Hil jer! — klang min Røst mod Lejren —
Lykken fulgte mig i Dag.
Roland! hent i Morgen Sejren!
Sving den store Kejsers Flag!

Følg ham, Jævnings-Tylvt af Helte¹!
Iver! Oliver! Turpin!
Hertug Samson! stram dit Bælte!
Sving dit Ridderspær, Gerin!

Raske Ottum! slyng din Lanse!
Op, hver Løve, stærk og stor!
Wolter! lad din Ganger danse!
Rejs dig, Ridderskabets Flor!

Og der Holgers Røst forstummed,
Bruste Lejren som et Hav.

---

¹ I Sagnene fremstilles Karl den Store i Almindelighed ledsaget af tolv „Jævninger“ (*les douze Pairs*), tapre Helte, der i alt vare hinanden jævnbyrdige. Deres Navne vare *Roland*, *Olivier*, *Turpin*, *Samson*, *Gerin*, *Gerier*, *Othon* (Ottum), *Gautier* (Wolter), *Anseïs*, *Girart* (Gert), *Engelier* (Engeler), *Berengier* (Berin).

Kampens stærke Løver brummed;
Karl et mægtigt Vink dem gav.

Roland svinged Oriflammen;
Hæren rejste sig med Lyst.
Til mit Fangetaarn med Gammen
Red jeg rask med Solen Dyst¹.

Atter knirked Taarnets Hængsel;
Fjernt Prinsessen for mig sang.
Holger drømte glad i Fængsel,
Vaktes brat ved Vaabenklang.

Det var Kejserlejrens Helte,
Roland, Oliver, Turpin;
Mure hørte jeg dem vælte —
Det var Samson og Gerin.

Der blev Jubel efter Trængsel:
Kejser Karl var Pavens Gæst.
Roland sprængte Holgers Fængsel —
Jeg kom med til Kroningsfest.

Kroningsdagen.

Der var Pragt i Pavestaden;
Alle Romas Klokker klang.
Der var Glædeslarm paa Gaden;
Alle Romas Klerker sang.

Paven satte Verdenskronen
Paa den største Kejsers Haar.
Holger Danske stod ved Tronen,
Hvor St. Peders-Stolen staar.

---

¹ Dyst = Kamp, Dystridt; ride Dyst med = ride om Kap med. Ordet 'Dyst' er overført fra Fransk (*jouôte*, tidligere *jouste*).

Roland stod ved Holgers Side
 Og Fyrst Karvel uden Baand.
 Ørknens Søn med Ord fuldblide
 Rakte mig sin Heltehaand.

Skønne Øjne paa os hviled;
 Der var Elskovsblik iblandt.
 Men blandt alle skønne smiled
 Skønnest Jomfru Gloriant.

Brudeparret.

Kejseren undte Fyrst Karvel godt:
 Han vilde til Daab ham tvinge;
 Med Daab han loved ham Len og Slot.
 Det agted Hedningen ringe:

„Frihed er bedre i Tigerens Ørk¹,
 End Lænker i Herskerens Sale!“
 Brat Kejserens store Pande blev mørk;
 Det var ham en dristig Tale.

Kejseren saa Jomfru Gloriant;
 Han nikked til Holger Danske;
 „Eders er Jomfrukransen, I vandt —
 I greb den med Ridderhandske.“

Holger blev som et dryppende Blod;
 Til Jorden slog jeg mit Øje:
 „Er Kejser Karl Holger Danske god,
 En Bøn saa vil I mig føje².“

---

¹ Ørk; forkortet Form af 'Ørken'. Paa lignende Maade er 'Drot' afkortet af 'Drotten', 'Klædebon' af 'Klædeboned'; Endelserne *-en*, *-et* ere fejlagtig tagne for den efterhængte Artikel. ² Opfyldte.

Kejseren nikked. Jeg blev fuldglad!
 „Hr. Kejser! und mig en Gammen!
 Lad mig ej skille de Sjæle ad,
 Vor Herre vil have tilsammen!

„Vil I høre min første Bøn,
 Tving ej til Troen den brave!
 Giv Hindostans Mø til Ørkenens Søn!
 Og gør ej Ørnen til Slave!“

Bønnen hued ej Kejseren stort;
 Dog fri han bød dem bortdrage.
 De græd ved mit Bryst bag Romas Port;
 Det mindes jeg alle Dage.

Trylleslottet.

Jeg stod i den venlige Sommerkvæld
 Paa Fjældet ved Vælsklands¹ Strande.
 Et Sejl mig vinked et fjernt Farvel
 Og dukked i blinkende Vande.

Jeg stirred efter det hvide Sejl;
 Det svandt, hvor Solranden lued.
 Med Sejlet gled over Havets Spejl
 Den favreste² Jomfru, jeg skued.

Men se! hvor Sejlet og Solen svandt,
 Opsteg en Stad for mit Øje:
 Af Bølgen vel tusind Taarne oprandt
 Med Kroner og gyldne Fløje.

---

¹ Vælskland, d. v. s. de Vælskes Land, Italien. Ordet bruges endnu i Forbindelserne 'Vælskbind', 'Pluddervælsk', 'Kaudervælsk'; smlg. ogsaa Valnød = valsk (v: vælsk) Nød, 'valske Bønner' og Valland (forældet Betegnelse for Frankrig).
² Fagreste.

Og Staden var et eneste Slot,
Et Slot af tusind Paladser.
De spilled i Guldglans og Himmelblaat
De himmelstræbende Masser.

Og Slottet stod paa en himmelsk Ø
Paa Bjærgets straalende Tinde.
Altanen sig spejled i glødende Sø;
Der stod den dejligste Kvinde.

Saa skøn var ej Jomfru Gloriant;
Slig Herlighed Jorden ej kender.
Hun stod i Purpurskyens Gevant¹,
Med Krans i vinkende Hænder.

Jeg saa de bølgende Lokkers Strøm —
Det dejlige Hoved var bøjet.
Det var som Naturens dybeste Drøm
Var malt den skønne i Øjet.

Det var mig, som kendte jeg Synet godt
Alt fra mine Barndomsdrømme.
I Skyen saa jeg Morganas Slot²;
Det svømmed paa Rosenstrømme.

Med Skyen den dejliges Billed svandt —
Til Luft blev Taarne og Fløje;
Men herligt af Sjælens Dyb det oprandt,
Hver Gang jeg lukte mit Øje.

---

¹ Klædebon.   ² Den berømte middelalderlige Sagnfe, Morgana, antog man, boede paa en vidunderlig dejlig Ø; hendes Navn anvendes nu som Betegnelse for fantastiske Luftsnyer eller Luftspejlinger: *Fata Morgana* (Fata = Fe).

III.

Heltelivet.

Holger Danskes Vej.

Jeg frit mig tumled i Verden om;
 Jeg fulgte mit danske Sind:
 Den Røst, der ærlig fra Hjærtet kom,
 I brave Hjerter for ind.

I Skoven klang det, alt som man sang;
 Det lærte mig store og smaa;
 Mit Skjold og min Livsang gav jeg dog Klang,
 Og tog, hvad der fulgte paa.

Den Hedning gav jeg gerne Gudsfred,
 Der bed for sin Tro som en Hund.
 Den Kristen smed jeg i Dyndet ned,
 Der kun havde Troen i Mund.

Blandt Skovens Ulve tuded jeg ej;
 Til Snoggang¹ stod ej min Hu.
 Jeg kom dog længst paa den lige Vej;
 Den Vej ved Dansken endnu.

Kejser Karl.

Saa venlig en Drot jeg aldrig saa
 Som Kejser Karl med de Øjne blaa;
 Men saa jeg Carolus i Harm opløde,
 Jeg før vilde Lybiens Parder² møde.

---

¹ Bugtet, skjult Vej.

² Panter, Leopard.

Carolus var stor, dog til Maade lang;
Om Panden de nødbrune Lokker hang.
Hans Hoved var rundt, hans Øjne store;
Paa Ørnevinger hans Tanker fore.

Hans Kind var skarp, mere brun end rød;
I Spøg han Gangerens Hovsko brød.
I Kraftleg stod han paa højest Stade
Og løfted en Ridder i Staal og Plade.

I Fyrsternes Raad var Kejseren størst;
Hvad stort han saa, ophøjed han først.
Han sad blandt Skjalde, Vismænd og Præster,
Og æred hver Tankens og Ordets Mester.

I Dyst var Karl en luende Brand:
Hans Lanse nedlyned Hest og Mand;
Sit Sværd han svinged med Sejersglæde,
Og Sværdet gennemskar Staal som Klæde.

Jeg mange kronede Hoveder saa;
Men alle de var mod Carolus smaa.
Dog Kejserens Krone jeg agted føje
Mod Aanden, jeg saa i den stores Øje.

De tolv Jævninger.

Tolv Riddere sad ved Kejserens Bord;
Den trettende med dem i Kamp udfor.
Saa længe jeg red med de tolv i Dyst,
Indtil vi delte Hæder og Lyst.

Gert leged med Lanser i Dyst fuldsnild;
Stolt Engeler red med Sang gennem Ild.
Naar Hertug Samson i Hal indtren,
Da rysted baade Planker og Sten.

I Dystløb kom Ingen Hr. Iver nær;
 Berin¹ kunde gribe det flyvende Spær.
 Hr. Bove² oprykked Egen med Rod,
 Og Ottum svømmed som Fisk i Flod.

Gerin skød Ørnen i højest Flugt;
 Grev Wolter sprængte hver Port, som var lukt.
 Hvor Jomfruer nikked bag Gitter og Stang,
 Som Fugl over Mur sig Oliver svang.

Den største Jævning var from som stærk:
 Turpin³ bar Panser og Messesærk;
 For Hedningsjælene Bispen bad,
 Naar Krop og Hoved han splitted ad.

Den mindste sad øverst ved Kejserens Bord;
 Hans Navn med Ry gennem Verden for:
 Den mindste Jævning, fuldrask og skøn,
 Var Roland, Kejserens Søstersøn.

Naar Roland i Fruerstuen sang,
 I Stegerset⁴ alle Smaaterner sprang;
 Men blæste Roland til Strid paa Lur,
 Da gungred i Borgen Port og Mur.

De Jævninger glemmer jeg ingen Stund:
 Hin Bisp var en Mand til Haand som til Mund.
 Ret aldrig jeg hører et Horn endnu,
 Min Sjæl jo kommer Roland i Hu.

---

¹ Berin maa være en fordrejet Form af det franske *Berengier*. ² Bove (fr. *Bueves*) optræder ikke i de franske Digte blandt Kejserens Jævninger. ³ Turpin er i Sagnene Kejserens Biskop; han er samtidig en vældig og forvoven Krieger, paa en Maade Frankrigs Absalon. ⁴ Gammelt Ord for Køkken.

Vaabenhvile.

Mod Mænd var Holger lidt mut iblandt,
 Naar Mænd saa skævt til min Lykke.
 Den Krans, mig de skønnes Hænder bandt,
 Jeg holdt for mit bedste Smykke.

Blandt Mænd bedst hued mig Vaabenklang,
 Og Harpetoner blandt Fruer.
 Jeg hørte heller Jomfruers Sang
 End Skraalet i Drikkestuer.

Var Sværdet paa Kæmpernes Hjælme slidt,
 Jeg helst det hvæssed hos Skjalden.
 Blandt Trubadurerne¹ sad jeg tit
 Med Roland i Fruerhallen².

Vi undte hverandre Æren fro;
 Vi saa ej skævt til hinanden.
 Ad Dværgenes Avindsblik vi lo
 Med Jomfruers Krans paa Panden.

Triumfdagen.

Carolus bar Verdenskronen;
 Han holdt Triumf i Paris.
 Tre Fyrster knæled for Tronen;
 Højt Skjaldene sang hans Pris.

Blandt Trubadurernes Klynge
 Jeg stod i den høje Hal.
 Jeg hørte Eginhard synge;
 Han var en lyksalig Skjald.

---

¹ Benævnelse paa særlig de sydfranske ridderlige Sangere i Middelalderen. ² Fruerstuen.

Jeg priste Skriverens Lykke,
 Som Kejserens Datter vandt.
 Selv bar jeg paa Hjælmens Smykke
 Skøn Gloriant's Venskabs-Pant.

Jeg saa paa den store Kejser
 Og Kongerne ved hans Fod.
 Først Maurerkongen sig rejser;
 Hans Aasyn var rødt som Blod.

Han trued med Hævnerblikke,
 Mens Troskabseden han svor.
 Jeg troede Argoland¹ ikke:
 Med Harm han sluged² hvert Ord.

Lombarderkongen stod bøjet;
 Fast mindre troede jeg ham:
 Jeg saa Desider i Øjet;
 Det gløded med dulgte Skam³.

Den tredje Fyrste helt mægtig
 Opløfted sin Kæmpehaand.
 Hans Ed mig tyktes fuldvægtig;
 Han svor med frimodig Aand.

Han saa jeg, da jeg var liden
 Og sad med Ulv under Bord.
 Nu stod jeg Roland ved Siden
 Og hørte Wittekinds⁴ Ord.

Jeg kunde min Fryd ej dæmpe;
 Han svor ved den kristne Tro.
 I Knæ sank Tyskernes Kæmpe,
 For op som en Ridder fro.

---

¹ Rigtigere: Agoland, en af Karl den Store besejret (uhistorisk) Konge. ² Nu 'slugte'; smlg. 'taled' S. 52. ³ Smlg. Side 26. ⁴ Saksernes Høvding, blev overvundet af Karl den Store efter en lang og kraftig Modstand og lod sig døbe Aar 785.

Løftet i Lejren.

Kejseren gav mig Borg og Len
Dertil stor Magt og Ære;
Ej heller var jeg til Orlog¹ sen;
Jeg maatte hans Banner bære.

Brudt var Lombardens Pagt og Ed;
Fjernt Maurerkongen fnyste.
Med Hæder Kejsereus Ørne stred;
Højt Roland i Kampen lyste.

Sejren omfløj min Bannerstang,
Og Lykkens Fugl min Lanse.
Paa Borgen Dronningens Møer sang —
De smykked min Hjælm med Kranse.

Herrerne saa lidt skævt i Løn,
Naar Jomfrusang mig priste;
Og mindst forlysted Kejsereus Søn
Den Hæder, han selv forliste².

Carlot³ var Kejsereus Øjsten;
Hans Sjæl var Glød og Flamme.
Mod Himlen knejsed den unge Gren
Fra Jordens højeste Stamme.

Blæste Roland ved Sejrens Fest,
Blev Carlots Blik helt vilde;
Naar Prinsen sad paa sin Faders Hest,
Ham Verden tyktes for lille.

Kejsereus gav jeg glad mit Ord;
Det Ord blev svært at holde:
Ung Carlots Liv trygt Væрге jeg svor,
Til Holgers Lemmer blev kolde.

---

¹ Krig. ² Mistede, gik Glip af. ³ Carlot fremstilles i Almindelighed i Sagnene som yderst ubesindig, upaalidelig og misundelig.

Carlots Moder en Dag jeg saa;
 Hun vinked bleg fra Svalen¹.
 Prinsen for i sin Rustning blaa
 Med Hæren igennem Dalen.

Dejlig blinked i Staalets Glans
 Den Helt med Jomfrulemmer;
 For Rolands og Holger Danske Krans
 Selv Verdenskronen han glemmer.

Carlot i Slaget vildt fremfor;
 Sit Liv han agted føje.
 Den Ven, der hjalp ham, Døden han svor;
 Han blødte med Lyn i Øje.

Lidet jeg ænsed Drengens Harm;
 Jeg sejred mod hans Vilje;
 Jeg vristed ham ud af Dødens Arm;
 Han blegned alt som en Lilje.

Sværdet han greb fra Jorden brat;
 Dets Lyn mig for mod Panden.
 I Pant jeg havde min Ære sat:
 Jeg bøded² med Skjolderanden.

Aldrig udholdt jeg værre Dyst:
 Jeg stod som Marmorstøtte;
 Mig Pladerne sprang fra Skulder og Bryst;
 En Stund fuldstille jeg blødte.

Længe jeg husked den dyre Ed;
 Jeg kold hvert Saar lod brænde.
 Til sidst blev Holger Danske dog vred,
 Og brat havde Tvisten Ende.

---

¹ Omløbende stærkt fremspringende Gang eller Galleri uden om et Hus; den var hyppigt forsynet med Tag. ² Afværgede.

Aldrig saa jeg en værre Dag:
 Mit Liv jeg vilde værne;
 Men aldrig slog jeg et værre Slag —
 Paa Jordan flød Carlots Hjerne¹.

Holgers Anger.

Tit jeg stod, hvor Kæmper blødte,
 Dem jeg vog i frejdig Dyst;
 Brustne Øjnes Blik mig mødte —
 Let dog aanded Holgers Bryst.
 Tungt jeg drog fra Brystet Aanden,
 Med ung Carlots Lig ved Fod;
 Hvor² mig Sværdet sank af Haanden,
 Brændte mig hint unge Blod.

Dag blev Nat for Holgers Øje;
 Syn og Tanke mig forgik.
 Kun et Glimt jeg mindes nøje.
 Det var Carlots sidste Blik.
 Ned i Muld jeg stirred længe,
 Og mit Hoved sank mod Jord.
 Maanen skinned over Enge;
 Op fra Carlots Blod jeg for.

I min Sjæl der skreg en Stemme;
 Holgers Bryst den søndersled —
 Aldrig jeg dens Gru kan glemme:
 Holger Danske brød sin Ed!
 Med det svære Ord paa Hjerte
 Løfted jeg den faldne Helt.
 Sønnens Lig jeg bar med Smerte
 Til den store Faders Telt.

---

¹ Efter det gamle Sagn, som Ingemann med digterisk Frihed har ændret, dræbes Carlot ikke af Holger Danske; i yderste Øjeblik aabenbarer en Engel sig og hindrer Drabet. ² Da.

Der blev Sorg i Kejslerlejren;
 Bleg den høje Hersker stod.
 Sønnen lagde jeg med Sejren
 Og mit Hoved for hans Fod.
 Der var Kval og Harm at skue
 I den store Kejsers Blik.
 Døden saa jeg i dets Lue —
 Tavs til Fængslets Grav jeg gik.

Rolands Forbøn.

Roland var Holger Danskes Ven.
 Han naaede knap til min Skulder;
 Frankernes mindste Ungersvend
 Var rappest i Kampens Bulder.

Lystigt han sang i Kejsserens Hær;
 Ret aldrig jeg saa hans Lige:
 Dyrendal¹ hed hans lange Sværd;
 Det frelste Kejsserens Rige.

Hver Gang Roland Dyrendal svang,
 De stærkeste Kæmper blødte.
 Dødsbud for tusind Øren klang,
 Naar Roland i Hornet stødte.

Olivant² hed hans gyldne Horn;
 Det blæste han med stor Gammen.
 Mænd han mejed som Bønder Korn,
 Og Hære blæste han sammen.

---

¹ Rolands Sværd, Dyrendal, spiller en fremtrædende Rolle i de gamle Heltedigte; efter en Overlevering var det smedet af den kunstfærdige Smed Vølund („Vaulundur“). ² Det berømte Horn, Olifant, var, som Navnet viser (*Olifant* = lat. *elephantem*), forfærdiget af Elfenben.

Roland frem for Kejseren sprang;
 Om Hornet klirred hans Handske;
 Dyrendal haardt mod Flisen klang:
 „Jeg borger for Holger Danske!“

Roland mæled et Ord fuldtro;
 Han vilde mig frelst i Nøden.
 Brat han tav dog, helt lidet fro:
 I Kejserens Blik laa Døden.

Dommen udfor fra Kejserens Mund;
 Fast værre blev Holgers Trængsel:
 Den var Dødsens, der nævned en Stund¹
 Mit Navn, mit Liv og mit Fængsel.

Holger i Hungerstaarnet.

Jeg svelted² i Taarnet: det skorted paa Brød;
 Dog Hunger var mig den mindste Nød.
 Mit danske Blod mig til Kinden for,
 Alt for jeg glemte mit Ridderord.
 Med Harmen jeg dybt i min Tunge bed,
 Alt for jeg glemte hin dyre Ed.
 Mod sorten Muld jeg mit Øje vendte:
 Ung Carlots Blod paa mit Hoved brændte.

En Dag fornam jeg en myndig Røst:
 „Opløft dit Hoved, og vær fuldtrøst³!
 Paa Jorden var ingen Mand·saa stor,
 Han brød jo Løftet, sin Gud han svor.
 Slog Verden ej selv Guds Søn ihjel,
 Og frelst hun⁴ blev dog alligevel.“ —

---

¹ Nogen Sinde. ² Sultede. ³ Uforfærdet, tillidsfuld. ⁴ Digter-
 teren betegner her Verden som Hunkøn ved Efterligning af
 gammel dansk Sprogbrug, der i øvrigt endnu genfindes i Dia-
 lekterne; smlg. S. 76, hvor der siges 'hun' om Paradisporten.

Mod sorten Muld jeg dog Øjet vendte:
End Carlots Blod paa mit Hoved brændte.

Og atter taled hin stærke Røst:
„Opløft dit Hoved, og vær fuldtrøst!
Se! her staar Ærkebisp, din Ven;
Den Ed, du brød, jeg heler igen!
Jeg lover dig Fred¹ fra Paven i Rom,
Hvad Blod der saa paa dit Hoved kom.“ —
Mod sorten Muld jeg dog Øjet vendte:
End Carlots Blod paa mit Hoved brændte.

Da mæled Bispen for tredje Gang:
„Din Bod dog vorder fuldstreng og lang, —
Tre Aar ej Holger Danske skal le
Og hverken Sol eller Maane se;
Al Verden skal tro dig af Hunger død,
Naar Carlots Moder sender dig Brød.“
Fra sorten Muld jeg mit Øje vendte:
Det var mig, som Blodet mindre brændte.

Men Taaren brændte paa Holgers Kind;
Mig rørte hin sorgslagne Moders Sind:
Den høje Frue, hvis Søn jeg slog,
Fra Dødens Grube min Sjæl opdrog.
Fuldkarsk jeg greb, i mit Fangebaand,
Det Brød, der kom fra Dronningens Haand.
For Vand hun gav mig god Vin til Drikke —
Om Sol og Maane spurgte jeg ikke.

Den fangne Holger i Spanieland.

I Modgang lo jeg vel mangan Gang,
Og tit jeg sang i Elende;
Men aldrig jeg lo, ej heller sang
Tre samfulde Aar til Ende.

---

¹ Aflad.

Mig Bispen førte, lig Bjørn i Bur,
 I Løndom med Kejserlejren;
 Og jeg sad stille bag sorten Mur,
 Naar Hæren stormed til Sejren.

I Verden var Holger Danske glemt;
 Fast død var Æren med Navnet.
 Ved Ebro gik det Kejseren slemmt,
 Mod Mauren blev Dansken savnet.

„Var Nordens Vildbas¹ saa sandt ej død“
 — Saa klang det fra Bispens Tunge —
 „Fuldvist han hjalp os af denne Nød
 Og lod nu sit Glavind runge.“

Brat Kejseren blev som en kalket Mur;
 Men Roland nikked helt kløgtig:
 „En levende Bjørn her sidder i Bur;
 Han tykkes mig fuldt saa dygtig.

„Vil Morbroder høre mit Raad i Dag,
 Vi løse hin stærke Fange!
 Og komme vi ej med Sejr fra Slag,
 Jeg selv vil i Buret gange.“

Paa Roland stirredt Kejseren vist;
 Han kunde hver Sjæl udgranske:
 „Saa sandt mig hjælpe hin rige² Krist!
 Den Bjørn er dog Holger Danske.

„Men har han døjet saa lang en Bod,
 Og er han ej død af Hunger,
 Sin Krop han vel bærer knap paa Fod,
 Og mægtigt hans Sværd ej runger.

---

¹ Eller Vildbasse = Vildsvin (kan ogsaa som her betyde Bjørn). ² Rig = mægtig.

„Men var han en fuldtagen¹ Mand endnu,
 Og gav jeg ham fri med Ære,
 Til Hævn vel før staar Danskerens Hu
 End til mit Banner at bære.“

„Den Karl er endnu helt vel ved Magt“
 — Fra Bispens Tunge lød Svaret —
 „Dog til han har svoret os trofast Pagt,
 Han sidder fuldtvel forvaret.“

De gik til Taarnet, hvor Holger sad;
 De tinged med mig om Pagten.
 Da sparked jeg Muren ud fuldglad;
 Dertil min Fod havde Magten.

De studsed alle, som saa derpaa;
 De kendte mig før ej ganske:
 De mente, det var de Mure graa,
 Der fængslede Holger Danske.

Min Vilje kun var mit Fangebur:
 Min Synd kun vilde jeg sone.
 Fri gik jeg ud af den sprængte Mur;
 Fri svor jeg for Kejserens Trone.

Kampen med Maurerne.

Jeg red mellem Roland og Bispen med Lyst;
 Med Maurerne holdt vi vældelig² Dyst.
 Pamplonas³ Mure vi styrted i Grus;
 Med Bulder vi kom i Gerona⁴ i Hus.

---

¹ Kraftig, dygtig. ² Vældig. ³ By i Nordspanien, dens uhistoriske Erobring af Karl den Store er skildret i et gammelt fransk Heltedigt. ⁴ By i Nordspanien.

Vi tog Barcelona med Fakler i Haand;
 Vi tæmmed de mauriske Tigre med Baand;
 Men før Zaragoza sin Port os oplod,
 Tre Dage vi farved Ebro med Blod.¹

Vi kæmped ved Floden tre Nætter i Rad,
 Og Kejseren saa det. Han nikked fuldglad.
 Hvor Olivant skingred, og Dyrendal klang,
 Med Roland jeg først over Murene sprang.

Brifort² hed min Ganger; den sprang som en Hjort.
 Courtain³ hed mit Slagsværd, fordi det var kort.
 Min Ganger var langstrakt, men stakket⁴ mit Sværd;
 Derfor gik jeg Fjenden et Skridt mere nær.

Min Hingst bar ej Rytter, mens jeg laa i Bast;
 Glad fløj han med Holger, hvor Skjoldene brast.
 Mit Sværd var forrustet; det sang ved mit Greb;
 Paa Maurernes Pander fuldblankt jeg det sleb.

Min Arm havde hvilet tre Somre i Baand;
 Tre Døgn kom ej Banner og Sværd af min Haand.
 Mit Navn var forstummet; nu fik det god Klang,
 Hvor Maurerne peb, og hvor Frankerne sang.

Sejersfesten i Zaragoza.

Zaragoza saa jeg prange
 Med de røde Taarnes Pragt.

---

¹ Kampene om Byen Zaragoza spille en stor Rolle i den franske Heltedigtning. ² Den korrekte Form for Navnet er *Broiefort*. I de gamle episke Digte spille Heltenes Heste en fremtrædende Rolle. ³ Holgers Sværd fik Navnet *Courtain* (det korte), fordi Spidsen sprang af engang, da han prøvede det mod en Klippeblok. ⁴ Stakket (= kort), gammeldags Ord; bruges nu kun i Forbindelserne 'en stakket Stund', 'en stakket Glæde'.

Maurerslottets Buegange
 Genlød af de Kristnes Sange.
 Ridderskabets Flor¹ holdt Vagt.

Der var Sejersfest i Staden;
 Stenpaladser var vor Lejr.
 Blomster faldt som Sne paa Gaden;
 Tæpper pryded Slotsarkaden².
 Blege Maurer saa vor Sejr.

Der, hvor Ebros Strøm sig kruser
 Under Marmorborgens Fod,
 Der, hvor Dag og Nat det bruser,
 Vandspring højt i Hallen suser,
 Der min store Kejser stod.

Gennem Guldorangers Haver
 Blaamænd³ til Paladset gik.
 Sorte skønne bragte Gaver;
 Konger bøjed Knæ som Slaver
 For den store Kejsers Blik.

Ved hans Side stod hans Frænder,
 Hine tolv med Jævningsnavn.
 Verden deres Navne kender;
 De var Holger Danskes Venner:
 Alle tog de mig i Favn.

Spaniens Døtre os bekransed.
 Rolands Horn fik lystig Klang;
 Sejersglæden kun han sansed.
 I den høje Sal vi dansed,
 Hvor de friske Vande sprang.

---

¹ Ridderskabets Blomst, d. v. s. de ypperste Riddere.
² Arkade = Buegang.   ³ Den middelalderlige Benævnelse
 paa Negere (smlg. islandsk *blámaðr*), deres Hjemstavn kaldtes
 Blaaland (isl. *bláland*).

Aldrig glemmer jeg hin Gammen
 I de stolte Maurers Hal.
 Sidste Gang ved Fakkelflammen
 Saa mit Øje glad tilsammen
 Dem, som faldt paa Ronceval¹.

Ronceval.

Højt paa Pyrenæers Fjælde
 Red vi over Sky med Sejr.
 Maurers Skat, vi vandt med Vælde,
 Fulgte Hæren med vor Lejr.

Ved den store Kejsers Side
 Holger red med Bannerstang.
 Lystigt under Bjærgelide²
 Neden for os Roland sang.

Ved de sorte Fjældes Huler
 Nys vi red ham glad forbi³;
 Der han vented Byttets Muler⁴
 Paa den snævre Klippesti.

---

¹ Ronceval (eller Roncevaux) er Navnet paa en lille Dal i Pyrenæerne, nogle Mil Nord for Pamplona; den er bleven udødelig i Frankrigs Historie paa Grund af den frygtelige Ulykke, som fandt Sted dér den 15de August 778, da hele Bagtroppen af Karl den Stores Hær blev nedhugget af Baskerne efter et fortvivlet Forsvar. Blandt de faldne var Markgreven Roland, der snart efter blev besungen i talrige Ridderdigte som Frankrigs Nationalhelt. ² Lid(e), gammelt Ord for Bjærgside, Skraaning; endnu brugeligt i Norge under Formen 'Li'. ³ Roland havde af Kejseren faaet det Hverv at sikre Hærens Tilbage tog; Overkommandoen over Bagtroppen var derfor bleven ham overdraget. ⁴ De Muler (Muldyr eller Mulæsler), der vare belæssede med det Bytte, de Franske førte med sig fra Spanien.

Muler krøb lig Myrer sorte
 I de dybe Dales Tragt;
 Der, ved tvende Rigers Porte,
 Ridderskabets Flor holdt Vagt.

Længe Roland blev tilbage
 I det mørke Ronceval.
 Skyen fløj som skumle Drage
 Over mørke Klippers Dal.

Ej Carolus aned Fare;
 Tryk den høje Kejser lo.
 Under lette Ridderskare
 Klapred muntre Hingstes Sko.

Dæmpet lød der fjerne Toner
 Bag de sorte Klippers Hegn.
 Var det vilde Bjærg-Vaskoner¹?
 Var det falske Maurers Tegn?

Gavalon², fuldsnild og kløgtig,
 Viste Kejserhæren Vej.
 Han i Fyrsteraad var dygtig;
 Jævningsnavn han bar dog ej.

Gavalon med skarpe Blikke
 Red min store Kejser næst.
 Gavalon jeg troede ikke:
 Han var Maurerkongens Gæst.

---

¹ Vaskoner (nu Basker), Navnet paa et ejendommeligt, i flere Henseender gaadefuldt Folkefærd, der i umindelige Tider har boet i den vestlige Del af Pyrenæerne og i de nordvestlige spanske Provinser; de have til alle Tider haft Ry for at være overordentlig tapre og frihedskærlige. ² Gavalon (fejl Form for *Ganalon* eller *Ganelon*), en uhistorisk Personlighed, der spiller Forræderens Rolle i Rolandskvadet. Efter Sagnet havde han ladet sig bestikke af Maurerkongen Marsile og lovet denne at forraade Roland, Kejserens bedste Stridsmand og Maurernes bitreste Fjende. Som Straf for sit Forræderi blev han sønderreven af fire vilde Heste.

Nys han kom med Guld og Slaver
Fra de overvundnes Stad.
Rigt behængt med Fjendegaver,
Han paa Maurerhingsten sad.

Fra de vilde Baskers Stammer
Bar han ydmyg Fredens Gren;
Men jeg skimted Hadets Flamme
I hans hule Øjsten.

Frem vi red, og tit jeg lytted:
Længst forstummed Rolands Sang;
Toget saa jeg ej med Byttet.
Dybt et Horn fra Dalen klang.

„Herre Kejser! Roland kalder“ —
Gavalon dog listig lo:
„Er det Rolands Horn, der gjalder,
Er hans unge Hjerte fro.“

Tryk den store Kejser nikked.
Frem vi red. — Paa ny det klang.
Blodet mig i Hjernen prikked;
Brynjens stærke Ringe sprang.

„Roland kalder, Herre Kejser!
Hør, han ryster Fjældets Mur!“
Gavalon helt trodsig knejser:
„Roland leger kun med Lur.“

Frem vi red. — Jeg lytted længe.
Stum jeg knuged Banrets Stang;
Blodet vilde Brystet sprænge.
Roland blæste tredje Gang.

Det genlød fra Klippemuren
Som en Røst fra Gravens Skød,
Som han gennem Fjældnaturen
Aanded Varslet om sin Død.

Brat vi vore Hingste vendte;
 Ned mod Ronceval vi for.
 Sværdet os i Haanden brændte;
 Ingen mæled mer et Ord.

Gavalon kun blev tilbage;
 Over ham min Ganger sprang.
 Aldrig red jeg Hest saa fage¹,
 Aldrig blev min Vej saa lang.

Tit det klang, som Torden ruller,
 Der hvor Roland havde kaldt.
 Tit vi hørte hule Bulder,
 Som de haarde Klipper faldt.

Røverfolkets vilde Vrimle
 Laa i skyhøj Kløft paa Lur.
 Hære hang lig Rovfuglstimle
 Paa de sorte Fjældes Mur.

Ned fra Klippetaarne høje
 Rulled Sten som Hagl fra Sky.
 Dagen sortned for vort Øje;
 Frem vi for i Brag og Gny.

Aldrig glemmer jeg den Jammer,
 Da vi naaede Ronceval:
 Slukt var Heltelivets Flammer
 I de sorte Klippers Dal.

Lukt var Bispens² strenge Øje,
 Stum hver Jævnings Høvdingrøst.
 Bleg laa mellem Venner høje
 Oliver med knuset Bryst.

Dybt begravet under Stene
 Laa den halve Kejserhær.

---

¹ Hastig.

² Turpin (se Side 44).

Mellem tvende Klipper ene
 Roland laa med Horn og Sværd.

Haanden sig om Sværdet krummed;
 Hornet holdt endnu han fast:
 Før dets sidste Klang forstummed,
 Aaren i hans Pande brast.

Stum den store Kejser blegned;
 Alle grued, som det saa.
 Ned blandt Lig Carolus segned;
 Bleg ved Rolands Bryst han laa.

— Synker Sol, og stiger Maane
 Over Fjæld og Sø og Dal,
 End jeg ser min Kejser daane
 Mellem Lig paa Ronceval.

Der, hvor gennem mørke Dale
 Kilden sprang fra Bjærgets Bryst,
 Vakte jeg hans Sjæl af Dvale,
 Hørte jeg hans Kæmperøst.

„Hvor er Roland! — brast min Lykke!
 Hvor er Helteskaren stor!
 Hvor er Verdenstronens Smykke!
 Hvor er Ridderskabets Flor!

„Hvor er eders Høvdingsstave,
 Samson! Oliver! Gerin!
 Hvor er alle mine brave!
 Hvor er Wolter og Turpin!“

„Ingen mer sit Hoved rejser“
 — Mæled jeg fuldmørk i Hu —
 „De er faldne, Herre Kejser!
 Hævnet er de ej endnu.“

Fast han knuged flad min Handske,
 Og jeg blussed ved hans Ord:
 „Hævn, ja Hævn! — Med Holger Danske
 Dør først Ridderskabets Flor.“

— Brat Vaskoners vilde Hære
 Styrtes ned til Rov paa Val.
 Roland hævned vi med Ære:
 Ronceval blev Hævnens Dal:

Der blev Brag ved Klippemuren;
 Der lød Bulder gennem Dal.
 Sværdet klang; men stum var Luren —
 Roland tav paa Ronceval.

Fra min store Kejsers Side
 Veg ej Holger Danskes Fod.
 Der blev tavst ved Midnatstide;
 Maanen spejled sig i Blod.

Dalens Sø laa fjældomgærdet;
 Baskerhæren saa vi dø:
 De, som ej laa knust for Sværdet,
 Styrtes i den sorte Sø.

Rolands Sværd.

Hver Gang Dyrendal blev nævnet,
 Klang i Verden Rolands Navn.
 Først da Rolands Død var hævnet,
 Tog jeg Heltens Lig i Favn.

Sværdet holdt han fast i Haanden;
 Odden stod i Fjældets Rift¹.
 Panden røbed Helteaanden;
 Men hvert Træk var marmorstift.

¹ Da Roland mærkede, at Døden nærmede sig, greb han

Hjaltet¹ kæmpestærk han klemte
 Med forstenet Kraft og Marv,
 Som² i Døden tro han gemte
 Til en Ven sin bedste Arv.

Ingen Ridder dog i Hæren
 Kunde rokke Rolands Sværd.
 Jeg for Sorg ej ænsed Æren;
 Ingen Ven var mig saa kær.

Rolands Haand mod min var lille;
 Men han var fuldstor en Mand.
 Fastklemmt Haand jeg trykte stille,
 Og mit Øje løb i Vand.

Kejser Karl stod dybt nedbøjet;
 Sorgen knuged svart³ hans Bryst.
 Ham dog løb ej Vand i Øjet:
 Stum han stod og uden Trøst.

Sværdet, som vi rørte alle,
 Sværdet, rigt paa Heltedaad,
 Roland i hans Haand lod falde —
 Og Carolus brast i Graad.

Ærkebisp Turpin.

Vi sørged for de døde;
 Paa Ronceval de blev blandt Klippper øde.
 De sorte Fjældes Hule
 Dog skulde Ridderskabets Flor ej skjule.

---

efter Sagnet sit Sværd, Dyrendal, og forsøgte at knuse det mod en Klippe, for at det ikke skulde falde i Fjendernes Vold; tre Gange gentog han Hugget, men forgæves; Sværdet holdt, hvorimod Klippen gav efter, og man viser endnu Mærkerne af de tre Hug.

¹ Sværdets Greb, Haandtag. ² Som om. ³ Tungt.

Tolv Lig med Pragt og Ære
 Til helligt Gravkapel vi vilde bære.
 Paa Baaren laa de stærke
 Med Jævningsnavn og stolte Riddermærke.

Ung Roland var den første;
 Men Bispens Kæmpelegem var det største.
 Vi løfted ham paa Skulder;
 Paa Baaren Bispens Harnisk klang med Bulder.

Fra Ronceval drog Hæren.
 Paa Helledøden tænkte jeg — og Æren;
 Min Skulder bar i Døden
 Den fromme Helt, som trøsted mig i Nøden.

Da hørte jeg hans Stemme:
 „Hvor færdes jeg? Mig tyktes, jeg var hjemme.“ —
 Brat standsed Holger Danske;
 Den døde slog i Baaren med sin Handske.

Helt sært vi blev til Mode;
 Med Rædsel fast paa Livet ej vi troede.
 Vi Baaren tog fra Skulder —
 Højt Ærkebispem rejste sig med Bulder.

„Den Dyst var haard at døje“
 Saa mæled Bispen med det strenge Øje —
 „Jeg knustes dog ej ganske:
 Jeg bæres i Triumf af Holger Danske.“

Vi hilste højt med Ære
 Den Helt, vi troede til sin Grav at bære.
 Vi undte Bispen Lykke;
 Turpin gik stille til sin Grav med Krykke¹.

---

¹ Efter den oprindelige Overlevering, der findes f. Eks. i Rolandskvadet, blev Erkebiskop Turpin dræbt ved Roncevaux, men denne Tradition er bleven forvansket i senere Digte og Krøniker.

De elleve Jævningsers Jordefærd.

Faner vifted over Skjolde
 I det store Gravkapel.
 Der laa mine Venner kolde;
 Til de Helte, tro og bolde¹,
 Sagde jeg et tungt Farvel.

Gert ej leged mer med Lanse;
 Han var stum, som lystigst lo;
 Han, som sang i Vaabendanse —
 Han, som fløj mod Jomfrukranse —
 De var alle bragt til Ro.

Sidste Gang jeg saa de stærke;
 Fast jeg kendte dem ej mer.
 Under Sang af Bisp og Klerke
 Hilste jeg hvert Vaabenmærke —
 Dem jeg aldrig mere ser.

Flyve Ørne over Strande,
 Tænker jeg paa eders Dyst,
 Ørne fra Bedriftens Lande!
 Roland med den brystne Pande!
 Oliver med knuste Bryst!

Tavs, Carolus sønderklemte
 Rolands Sværd i Dødens Hal².
 Hjaltet til sin Død han gemte;
 Aldrig Verdens Hersker glemte
 Dem, som faldt paa Ronceval.

---

¹ Bold = tapper, herlig, skøn.   ² Gravkapellet.

IV.

Holger i Norden og Østen.

Holgers Orlov og Hjemkomst.

Vi red over Bjærg til Kejsers Stad;
 Der fløj Huer i Luft til hans Ære.
 Paa Verdenstronen Carolus sad;
 Men aldrig blev Kejsers Hjerte glad:
 Han sørged for alle de kære.

Det blev mig for mørkt i Kejsers Gaard;
 Jeg fik Uro i Blodet i Freden.
 Mig længtes efter en Dyst fuldhaard:
 I Raaddenskab, tykkes mig, Verden gaar,
 Naar Sværdet er rustet til Skeden.

Svart længtes jeg efter mit Fædreland;
 Over Hav fløj der Tidender onde:
 „Kong Gøtrik kæmper mod Oprørsmand;
 Ej Dankongen slukker den arge Brand;
 Dybt sukker den fattige Bonde.“

Og Orlov tog jeg af Kejseren brat;
 Som en Fugl fløj min Stavn over Voven.
 Hvor Holger leged med Hund og Kat,
 Der sprang jeg i Land med min Vaabenhat,
 Og Brynjerne buldred i Skoven.

Mig fulgte tre Hundred Kæmper i Jærn;
 De bar Lansen i klirrende Handske.
 Dankongen bragte jeg Skjold og Værn;
 Men Gøtrik var myrdet; hans Sjæl var fjern.
 Hans Øjne ej saa Holger Danske.

Til Tinge jeg for. Jeg nævned mit Navn;
 Og de Danske blev lystig til Mode.

De bad mig glemme al Harm og Savn;
De bar Holger Danske trofast i Favn
Til Tronen, hvor Bøgene gro'de.

Dog — Sønnen skal hævne Faderens Mord,
Skal Guds Jord under Fod ham ej brænde!
Den Ærens Lov var gammel i Nord.
Dyrt svor jeg at søge Stimandens Spor
Fra Danmark til Jorderigs Ende.

Holger i Offerlunden.

Jeg stod en Sommermorgen i Herthas¹ grønne Lund
Ved den brusende Fjord.
Trælle gik til Døden i den favre Morgenstund;
Der var blodige Spor.
Fælt Trællene jamred i Lunden.

Om Livets Lyst de trygled; de skreg til gamle Thor;
Men han hørte dem ej.
Ynkelig de skreg til hver Afgud i Nord
Paa den blodige Vej.
Sidst skreg de mit Navn gennem Lunden.

De ynkelige Trælle var næppe Livet værd;
Jeg blev bister i Hu:
„Slagtesvin kun hvine, før Kniven er dem nær —
Dansk Dreng ej kender Gru.“
Der blev tyst som i Graven i Lunden.

Tolv Offerknive blinkede i mørke Præsters Haand
Ved den blodige Sten.
Trællene laa tavse som Offerlam i Baand
Mellem Øksnenes² Ben.
Det blev mig for skummelt i Lunden.

---

¹ Se Side 18.

² En nu sjælden forekommende Fler-

talsform til Okse.

Ud for mit gode Sværd mig af Balg¹ med megen Hast;
 Det sused i min Haand.
 Præsterne bortfly'de, og Offerstenen brast —
 Saa sprængte jeg hvert Baand.
 Glad Trællene jubled i Lunden.

Men nu var jeg i Aande, og nu jeg gjorde lyst:
 Først Asathor jeg vog²;
 Saa styrted jeg Odin i Grus ved Fjordens Kyst —
 Hans Tempel jeg nedslog.
 Mit Korsbanner vajed i Lunden.³

Nattebesøget paa Kongsgaarden.

Jeg stod paa Lejreborgen,
 Jeg saa paa Fjord og Skov.
 Alt for Blodhævnensorgen
 Ej Holger Danske sov.
 Jeg stirred ud saa vide
 I maaneklare Nat,
 Da stod der ved min Side
 En Mand med Skyggehat.

Jeg saa ham under Hatten:
 Eet Øje kun jeg saa.
 Høj stod han der i Natten,
 Med Kaaben, lang og graa.
 Han Billedstenen ligned
 I Odins Offerlund.
 Med Kors mit Bryst jeg signed;
 Han hyled som en Hund.

Fuldsært jeg blev til Mode;
 Jeg greb dog ej mit Sværd.

---

¹ Skede. ² Dræbte. ³ Dette og det følgende Digt om Holger Danskes Kamp mod den gamle nordiske Gudetro skyldes Ingemann; der findes intet tilsvarende i den gamle Roman.

Jeg paa Vor Herre troede,
 Stod Satan end mig nær.
 Jeg saa paa Kappemanden;
 Jeg kendte Odins Præst:
 Dødt under Maske-Panden
 Sad Øjet af en Hest.

Dog hos det døde Øje
 der blinked et Par smaa;
 Jeg maalte Karlen nøje —
 Jeg Offerkniven saa.
 Et Skridt jeg tren tilbage;
 Jeg lod ham hyle ud.
 Han tuded uden Mage
 Den ynkelige Gud.

Mig lysted dog at høre
 Et Ord med bedre Klang;
 Da lød der for mit Øre
 En myndig Varselsang:
 „Fly vrede Guders Lunde,
 Og stands din Vanvids-Daad!
 Tænk aldrig at udgrunde
 De strenge Norners¹ Raad!“

Jeg hørte Hanen gale
 I Lejredrottens Gaard;
 Og Nattegæstens Tale
 Lød atter dyb og haard:
 „Hør, Helas² Hane galer!
 Fly brat før Morgenrød!
 Hvis her et Ord du taler —
 Du dør din Faders Død!“

Jeg vilde Legen ende:
 Jeg greb mit gode Sværd —

---

¹ Se Side 18.   ² Fejlagtig, latiniseret Form for Hel, Lokes Datter, der hersker over Nivlheim, de dødes Rige.

Da stod i Hallen trende
 Med Kapper og med Spær.
 Fra Læben for mig Ordet:
 „I stjal min Faders Liv —
 Her skete Kongemordet
 Med Odins Offerkniv.“

Da blinked Spær og Knive
 Mod Holger Danskes Bryst.
 Kun to vi blev i Live;
 Kun een bestod den Dyst.
 Jeg flækked Barke-Panden
 Paa Odins lange Præst;
 Da fly'de ræd den anden —
 den tredje fik sin Rest.

Holger Danskes Mærke.

I alle de Riger og Lande,
 Hvorhen jeg i Verden for,
 Jeg fægted med aaben Pande
 For, hvad jeg for Alvor tror.

En Ørn var mit Hjælme-Mærke;
 Paa Brynjen stod Korsets Tegn.
 Paa Skjold bar jeg Løverne stærke
 I Hjerternes milde Hegn.

Naar Mænd jeg kasted min Handske,
 Opslog jeg min Ridderhjælm;
 De saa, jeg var Holger Danske
 Og ingen formummet Skælm.

Vil Dansken i Verden fægte,
 Men dølger Aasyn og Navn,
 Jeg ved, hans Aand er ej ægte —
 Jeg tager ham ej i Favn.

Holgers Bortrejse.

Min Sjæl sig tumled fornøjet:
Jeg var i mit Fædreland.
Dejlig sig spejled i Øjet
De skovgrønne Øers Strand.

Livsalig klang mig ved Kysten
Den brusende Havfrurøst;
Dybere klang mig dog Røsten
Fra danske Jomfruers Bryst.

Jeg elsked de grønne Kyster;
Jeg elsked det store Hav.
Højt mig glæded de Røster,
Der sang over Kæmpers Grav.

Men flagred Løvet i Høsten,
For Trækfugleskarer hen,
Øjet dog stirred mod Østen:
Min Sjæl vilde bort igen.

Her kunde jeg dog ej blive;
Det brændte mig under Fod.
Nordens Aand var i Live;
Men Dansken mig ej forstod.

Endnu klang Piben og Trommen
I Offerlunden med Gru;
Hjem var min Sjæl ej kommen:
Her var mig for mørkt endnu.

Jeg kunde lagt Folket øde,
Og dog deres Tro stod fast.
Niddinger skulde kun bløde;
Kun Fjendernes Hjerner brast.

Blandt hundred Snækker, paa Stavnen
 * Jeg stormed i Kampmulm hen.
 Sejren fløj med til Havnen;
 Men Holger kom ej igen.

Med Sorg for Ry gennem Dale:
 Alt Holger Danske var død;
 Højt over Bølger svale
 Jeg sejled dog, sund og rød.

Paa Ting de hylded min Broder.
 Jeg saa mod Skovkysten hen:
 Danmark er dog min Moder —
 Fuldvist jeg kommer igen.

Jeg kommer igen i Tide;
 Jeg ligger ej dorsk i Grav!
 Lystig mod Østerlide¹
 Jeg sejled med Pilgrimsstav.

Holger paa Valfartsskibet.

I Mulm over Bølgernes Bjærge jeg for;
 Blandt Venner jeg stod paa min flyvende Drage.
 Rask fløj jeg med Dragen, i Stormenes Spor,
 Paa Østersø-Dyb, gennem Sund, gennem Fjord,
 Og hvor Kattegatsstyrtninger brage.

Helst for jeg med Dansken til Søhanedyst²,
 Og med Provençaler³ til Palmernes Skove.
 Paa Nordsøen sang Trubadurer⁴ med Lyst;
 Ved Spaniernes Bjærge, ved Afrernes⁵ Kyst,
 Sang vi højt paa den skummende Vove.

---

¹ Gammelt poetisk Udtryk for Østerland. ² Søhane = Søhelt, Fribytter. ³ Beboere af den sydlige Del af Frankrig (særlig Provence). ⁴ Se Side 45. ⁵ Afrer = Afrikanere.

Tolv højbaarne Væbnere Troskab mig svor;
 Paa Ronceval hævned vi Roland tilsammen.
 De kom fra Provence; dog John¹ kom fra Nord.
 De dansed med Sværdklang og Sang i mit Spor;
 Jeg til Riddere slog dem med Gammen.

Paa Hav holdt vi Messe; ved Mast holdt vi Bøn;
 Blandt Ridderne sang dog ej Præst eller Klerke,
 Bedst messed John Friser, den Konningesøn;
 Ham loved jeg Paradisfrugter til Løn:
 Han var frommest blandt alle de stærke.

Ej glemte vi Kejserens Jævninger tro;
 Carolus kom ej Holger Danske af Minde.
 Om Roland jeg sang mellem Jævninger fro;
 Mod Landet, det fjerne, hvor Palmerne gro,
 Fløj vor Sjæl med de susende Vinde.

Østerlide.

Østerlide! Østerlide!
 Det var vore Drømmes Land.
 Naar vi red ved Bjærgets Side,
 Naar vi sang ved Havets Rand —
 Østerlide! Østerlide!
 Klang det over Bjærg og Strand.

Oriente! Oriente!
 Højt fra Sjæl til Sjæl det klang.

---

¹ Med John, ogsaa kaldet John Friser eller John Præst, menes Præstekongen Johannes (*Presbyter Johannes*), en uhistorisk Personlighed, om hvem der paa Korstogenes Tid gik mange Sagn. Han skal have hersket som kristen Konge over et kristent Rige i Indien, og fantasifulde Beretninger skildre hans Rigdom og Magt i straalende Farver. I nogle Oversættelser af Mandevilles Rejsebeskrivelse omtales han som en Kongesøn fra Frisland.

Naar vi stod paa Bjærgeskrænten,
 Naar vi hørte Valfartssang —
 Orienten! Orienten!
 Did sig Længselsfuglen svang.

Lyslands-Bjærg! Solglans-Dale!
 Al min Hu til eder stod —
 Højlandskyst med Palmer svale!
 Land med Aserstammens Rod¹!
 Lyslands Bjærg! Solglans-Dale
 Under Himalayas Fod!

Himalaya! Himalaya!
 Himmelluftnings grønne Vang!
 Ararat² og Strelonaia³!
 Navne med fortryllet Klang!
 Himalaya! Himalaya!
 Gloriant for Holger sang.

Cederskove! Palmelunde!
 — Engle sang i Verdens Støj —
 Dal, hvor Livets Væld oprunde!
 Bjærg, hvor Arkens Due fløj!
 Cederskove! Palmelunde!
 Myrrabjærg! Virakshøj!

Paradiset! Paradiset!
 Land, hvor Liv og Sol oprandt!
 Sjælens Vugge, højt lovpriset!

---

¹ Man antog tidligere, at Aserne stammede fra Asien: denne Mening, der allerede er fremsat af Snorre Sturlesøn i Heimskringla, hyldedes endnu af en Historiker som Suhm, og da Rasmus Rask drog ud paa sin lange Rejse, var det bl. a. for at finde Spor af de gamle Aser. ² Bjærg i Armenien, paa hvilket Noahs Ark strandede. ³ Strelonaja (bedre Streloschnaja), et ildsprudende Bjærg paa Kamschatka. Ingemann har muligvis valgt dette Navn for Rimets Skyld; muligvis har han ogsaa med A. og S. villet betegne to Yderpunkter i Asien, betragtet som Menneskehedens Hjem.

Guddomshave, som forsvandt! —
 Paradiset! Paradiset!
 Vejen til dets Port jeg fandt.

Østerlide! Østerlide!
 Kroner for din Glans jeg gav.
 Mod dit Paradis saa vide
 Saa jeg over Dybets Grav —
 Østerlide! Østerlide!
 Sang jeg højt paa Verdens Hav.

Holger i det hellige Land.

Jeg stod i de største Underes Land;
 Jeg aanded blandt nye Naturer.
 Mit Øje saa, hvad ved Frankers Strand
 Opflammed den stille Pilgrimsmand
 Og de drømmende Trubadurer.

Jeg sprang i Land paa den hellige Kyst;
 Jeg steg paa Libanons¹ Høje.
 I Cedrene sused hin stærke Røst,
 Som fyldte med Gaaders Gaade mit Bryst
 Og med Svimmeltaage mit Øje.

Jeg gik til de gamle Tordeners Bjærg;
 Den Valfart Vor Herre jeg loved.
 Jeg stod under Lyn paa Sinai Bjærg —
 Da følte jeg, Kæmpen var dog en Dværg —
 Og i Støv jeg bøjed mit Hoved.

Mod Bethlehem gik jeg paa nøgne Fod;
 Paa Vejen jeg stille dvæled.
 Da fik jeg atter fuldtrøstigt Mod:
 Jeg sang paa Marken, hvor Hyrderne stod;
 Jeg knæled, hvor Magerne² knæled.

---

¹ Se Side 79.   ² De hellige tre Konger.

Paa Golgatha bad jeg tre Nætter i Rad,
 Tre Døgn jeg knæled ved Graven —
 Da blev mit Hjerte vidunderlig glad.
 Jeg Pinsemorgen paa Hingsten sad —
 Jeg red mod Paradishaven.

Paradishaab.

Det var mig en trøstig¹ Tanke;
 Den randt mig hver Dag i Sind:
 Naar dygtig paa Porten vi banke,
 Saa lukkes vi ogsaa ind.

Jeg lo, naar Stymperne sukked;
 I Vejr jeg al Tvivl slog hen:
 Blev Paradisporten lukket,
 Hun² kan vel aabnes igen.

Naar Sol over Hav fremglimted
 I Lyslands-Straalernes Krans,
 Jeg altid i Verden skimted
 Et Glimt af Paradisglans.

Og saa jeg i Öjne sorte
 Med Ild fra Morgenens Hjem,
 Jeg mente, Guds Haves Porte
 Var dog kun lukte paa Klem³.

---

¹ Trøsterig. ² Se Side 51. ³ Her hentydes til det gamle Sagn om det jordiske Paradis. I mange middelalderlige Legender fortælles udførligt og fantastisk om, hvorledes Paradisets Port, der stadigt bevogtes af Englen med Flammesværdet, undertiden aabner sig for et eller andet Menneske, der har udmærket sig ved et særligt fromt og gudvelbehageligt Liv. (Smlg. Paludan-Müller: Abels Død.) Det forundes Holger Danske at kaste et Blik ind i den vidunderlige Have.

Rejsen til Bamyan¹.

Vi red mod Morgen, red mod Øst.
 Rask Haabet sang i Holgers Bryst:
 Kun fremad! frem, hvor Sol opgaar!
 Til sidst du Paradiset naar.

Vi saa de fri Nomaders Land;
 Vi red igennem Ørknens Sand.
 Vi fulgte Karavaners Vej;
 Dog — Paradiset saa jeg ej.

Blandt Muler gennem Sandet drog
 Kamelers lange Rejsetog.
 Paa Elefantens øde Sti
 Vi Bjærgets Tigre for forbi.

Sjakalen tuded højt i Skov,
 Og Løven brøled efter Rov.
 Mod Øst! mod Øst! jeg lystig sang —
 Og Hingsten over Slanger sprang.

En Dag jeg svømmed over Phrat²;
 Ved Tigris Bred jeg stod en Nat.
 Jeg aanded paradisisk Luft;
 Dog bort jeg for i Myrraduft.

I Ørk, paa Bjærg, i dybe Flod
 Et Billed for mit Øje stod.
 Paa Flodens Siv jeg Knuder bandt
 Til Hæder for skøn Gloriant³.

---

¹ Hin ældgamle berømte Stad i Hindostan ved Himalaya-Bjærgenes Fod, hvoraf der endnu skal være saa vidunderlige Mindesmærker tilbage med uhyre Tempelgrotter i Fjældene. (I. A.) ² Afkortning af Euphrat; i det gamle Testamente (1. Mos. 2.) omtales Phrat som en af de fire Paradisfloder. ³ Hvilken Skik Ingemann her sigter til, er usikkert (smlg. iøvrigt det engelske Ord *loveknot*, Kærlighedsknude eller -sløjfe.)

Vi red mod Morgen, red mod Øst;
Rask Haabet sang i Holgers Bryst.
Jeg over Palmeskove saa
Mod Himalayas Bjerge blaa.

Til Bjærgets Fod vi naaede glad;
Der laa saa underfuld en Stad:
I Guldglans under Bjærgets Sky
Laa Bamyas i Morgengry.

Det var, som Staden voksed op
Fra Flodens Dal til Bjærgets Top;
Blandt Palmer Fjældpaladser steg.
I Holgers Bryst lød Strengelæg.

Ved Himalayas Fjældnatur
Med sine Tempelgrotters Mur
Jeg kom i Hu en dejlig Sang;
Den fordum i mit Fængsel klang.

Vi red mod Stadens Mure frem.
Jeg var i Underværkers Hjem:
Det var, som Løven paa mit Skjold
Opsprængte Stadens Port med Vold.

Med ubekendte Tungers Røst
Mit Navn gentoges højt med Lyst.
De bar mig til det gyldne Slot
Og til den største Østens Drot.

Og Drotten var min Hjertensven:
Mit Øje Carvel saa igen.
Saa skøn en Dag ej før oprandt:
Jeg saa igen skøn Gloriant.

De fløj med Jubel til mit Bryst;
De nævned mig med kærlig Røst;
De skreg af Glæde ved mit Navn;
De græd af Fryd i Holgers Favn.

Jeg saa igen de Øjnes Glans,
 Som før mig trylled Sind og Sans;
 Hos Østens lykkeligste Søn
 Stod Østens Lilje rank og skøn.

Jeg hørte glad endnu en Gang
 Den underfulde skønnes Sang;
 Endnu den smelted Holgers Bryst;
 Men dyb og stille var min Lyst.

Ved Harpen paa den skønnes Skød
 Der sad en Engel, hvid og rød;
 Han sprang med Lyst fra Favn til Favn;
 Han lalled ogsaa Holgers Navn.

Og Drengen tog jeg paa min Arm;
 Han leged Skjul ved Holgers Barm.
 End mindes jeg hin Stund med Lyst:
 — Gudsenglen leged i mit Bryst.

Holger hos Fyrst Carvel.

Jeg sad i Hedningfyrstens Hal;
 Jeg sang om Karl og Ronceval.
 I Sjælen blev hver Gnist til Glød;
 Jeg sang om Rolands Heltedød.

Jeg sang om Holgers Valfartsgang
 Mod Paradisets grønne Vang,
 Om Graven, som jeg sidst kom fra,
 Om Libanon¹ og Golgatha.

Og som jeg sang med dygtig Røst,
 For Hedningfyrsten til mit Bryst.
 Skøn Gloriant i Taarer laa;
 Saa skøn jeg hende aldrig saa.

---

¹ Libanon (de hvide Bjerge), Bjærgkæde i Syrien mellem Tripolis og Tyrus.

De laa paa Tæppet ved min Fod;
 De Hjertets rige Skat oplod.
 Og jeg fornam helt sjælefro,
 De delte Holger Danskes Tro.

Kun eet de savned uden Haab:
 De længtes efter kraftig Daab.
 Dog derfor vidste Holger Raad:
 Jeg tog mig paa hin Klerkedaad.

Jeg læste, som jeg husked bedst;
 Mig tyktes, jeg var ogsaa Præst.
 Jeg gav dem himmelsk Børneret;
 Jeg spared ej paa hellig Tvæt.

Jeg gav paa ny de kære Navn
 Til Løsen i de frelstes Havn.
 Skøn Gloriant beholdt dog sit;
 Men Drengen døbte jeg med mit.

Da blev jeg først for Alvor glad:
 En kristen Drot i Østen sad;
 De Sjæle, Holger elsked mest,
 Jeg frelste, som jeg kunde bedst.

Felttoget i Orienten.

Før fulgte jeg Carolus ved Elben og ved Rin:
 Han døbte Hedninghære med Mester Alcuin.

Jeg selv det havde prøvet. Jeg saa, det kunde gaa.
 Helt frejdig tog jeg atter Stridshandskerne paa.

Det tyktes mig, paa Vejen til Paradiset, smukt,
 Om først jeg sprængte Porten, som Satan har lukt.

Jeg kaldte mine Krigsmænd. Med Carvel holdt jeg Raad.
 Det tyktes dem alle fuldpriselig en Daad.

De raske Provençaler paa Hingstene sig svang:
De vilde hele Verden erobre med Sang.

John Friser blussed ivrigst; paa Gud han stoled mest.
Den fromme stærke Ridder jeg nævned John Præst.

Vi drog fra Himalaya med døbte Hindus-Hær¹;
Dem, Ordet ej omvendte, vi vendte om med Spær.

Vi døbte Tibetaner² med Palmeskørt om Lænd;
En Dronning lig blandt Bier, der Kvinden sad blandt
Mænd.

Tartarers³ hvide Stammer, Mongolers gule Hær,
Malayers⁴ brune Horder vi korsed med Sværd.

Det kosted brodne⁵ Pander; dog ærligt var det ment:
Vist Sjælene blev frelste, om ogsaa lidt sent.

Det Tog var ej til Ende, før trende Aar løb om;
Med Sejer vi tilbage til Gloriant kom.

Til Ridderne jeg skænked de Kroner, jeg vandt.
Selv tog jeg kun Kransen, skøn Gloriant mig bandt.

Sejerskransen.

Krans fra Orientens Skove!
Liljebrev fra Ganges dybe Vove!
Jeg forstod din Blomsterrøst.

---

¹ Hindu, Beboer af Forindien; bruges særligt om det ariske Folk ved Ganges. ² Indbyggere af Tibet, kinesisk Biland, Nordøst for Himalaya. ³ Rigtigere 'Tatarer', oprindeligt Navn paa en enkelt Mongolerstamme, benyttes senere om alle Mongolere og de af dem betvungne Folkeslag. ⁴ Beboere af Sydhavsøerne og de indiske Øer. ⁵ Sideform til 'bruden', den ældre Tillægsform af 'bryde'; anvendes nu kun i Forbindelserne 'brodne Kar' og 'brodne Pander'.

Laurbærkrans med Himalayaluften!
 Krans med Virak- og med Myrraduften!
 Du med Oliebladet kom i Høst.

Krans fra Fredens Palmeskove!
 Irisbue¹ paa Bedriftens Vove!
 Sejerskrans med Perlers Skat!
 Du var med den frommes Taarer badet.
 Arkens Due kom med Oljebladet —
 Og mit Øje saa mod Ararat.

Afskeden i Bamyán.

Tre Dage var jeg atter i Bamyán Gæst;
 Een Ridder kun mig fulgte, og det var John Præst.

De raske Provençaler alt Spirene² svang;
 De vilde deres Riger regere med Sang.

Den største Østens Krone blev Friserens Løn³;
 Men først han vilde holde i Paradiset Bøn.

Den Herlighed, dog Jordan har ejet engang,
 Jeg tænkte vel kan findes, er Vejen end lang.

Jeg hilsed Kong Carvel; jeg tog ham i min Favn;
 Jeg nævned ham Carolus: det var hans Kristen-Navn.

For Gloriant jeg bøjed mit Knæ for sidste Gang,
 Og lydelig Gudsenglen i Hjertet mig sang.

Men aldrig i Verden mit Øje mere saa
 Den Paradisfugl, min Haand ej skulde naa.

---

¹ Regnbue. Iris var en græsk Gudinde, der hyppigt optraadte som Sendebud fra Guderne; naar hun udfoldede sit Skærf, viste Regnbuen sig.   ² Spir = Scepter.   ³ Smlg. Side 73.

For sidste Gang tog jeg Smaadrenge paa Arm;
Til Afsked han putted sit Hoved i min Barm.

Jeg kyssed hans Pande og hybenrøde Mund;
Paa Hingsten jeg svang mig alt i den samme Stund.

Om Paradiset sang ved min Side John Præst;
Tilbage dog stirred den tankefulde Gæst.

Ved Bamyans Port jeg saa endnu en Gang
Den dejliges Slør, som paa Lansespidsen hang.

Paa Bamyans Taarn jeg skimted allersidst
De Sjæle, jeg genfavner i Himmerig dog vist.

V.

Genoplivelsen.

Holgers Farvel til hans Tid.

Der klang et Ord fra Holgers Bryst;
Det klang med gamle Dages Røst:
Farvel! det klang mod Syd, mod Nord —
Mod Himalaya klang hint Ord.

Farvel! jeg sang paa Bjærgets Sti;
I Sangen for et Liv forbi.
Det var, som alle Traade brast,
Der bandt min Sjæl til Verden fast.

Farvel! jeg sang i Taagers Dal;
Det klang som hist paa Ronceval:
Farvel, du Tid, fuldkøn og stor,
Med Karl og Ridderskabets Flor!

Farvel, min rige Ungdomslyst,
 Med Jomfrusang og Ridderdyst!
 Farvel, du høje Stjernekrans,
 Med alle mine Kroners Glans!

Farvel! — jeg sang paa øde Sti —
 Er alt Bedriftens Dag forbi?
 Har Sejrens Ørn min Hjælm forladt?
 Og sjunger Livets Fugl Godnat?

Bortfor en Slægt med Heltery,
 Som Blad i Skov, som Glimt i Sky?
 Blev Glansen Skin — det store smaat?
 Og Verden gammel — Livet graat?

Endnu min Kind var brun og rød:
 Endnu var ej min Ungdom død.
 Mit Haar var gult, min Pande glat —
 Endnu sang Holger ej Godnat.

Farvel! Jeg sang dog til hin Tid
 Med Jomfrusang og Ridder-Id.
 Tilbage saa min Sjæl endnu —
 Jeg kom en herlig Dag i Hu.

Holgers Sang om Livet.

Jeg saa kun tilbage. Mig Livets Lyst bortklang;
 Da toned mig i Sjælen saa trøstelig en Sang:
 Se frem, men ej tilbage! — Hvad Hjertet attraar,
 Maaske dog engang under Solen du naar.

Lad Bølger bortrulle! lad Løvet flagre hen!
 Rask bruser dog Strømmen, frisk Skoven staar igen.
 Lad Solen formørkes og Maanen tage af!
 Dog Sol og Maane stiger fuldkarsk over Hav.

Lad rulle det svundne i Tidernes Elv!
 Det Liv, der ej bortfarer, er Sjælen dog selv.
 Har Sjælens Liv ej Ende, saa er der ingen Død.
 Og vi er dog saa godt som i Paradiset fød.

Der springer en Kilde ved Livstræets Rod:
 I Verdenshavet strømmer Udødeligheds Flod;
 Og Havet ej ældes, og Jordens grønne Ø
 Hver Sommer staar forynget i livsgrønne Sø.

Een Draabe kun af Kilden, hvor først den udsprang!
 Een Blomst kun af Grenen, hvor Livets Æbler hang!
 Og Haaret aldrig graaner, og Sindet bli'r ej tungt;
 Men Hjertet gløder evig lyksaligt og ungt.

Hvor Livskilden springer, didhen staar min Hu.
 Hvor Livstræet blomstred, der blomstrer det endnu.
 Se frem, men ej tilbage! — Hvad Sjælen attraar,
 Maaske dog engang under Solen du naar.

Men naar under Sol ej Sjælen, hvad den vil —
 Saa er der andre Sole og andre Stjerner til.
 Og slukkes alle Sole og Stjerner engang —
 Dog Livets Kilde springer, hvor evig den sprang.

Det lukkede Land.

Vi red i Landet, hvor Sol stod op,
 I Ørknens Sand og ved Havets Vove,
 I Flodens Dal og paa Bjærgets Top
 Og dybt gennem natsorte Skove.

Vi hørte Bøflens og Panterens Røst
 Og Brøl fra Sjakalens og Tigerens Struber
 Og Hyl fra Hyæners hungrige Bryst
 Og Hvislen fra Slangernes Gruber.

Men lukt var Landet, hvor Fred kan bo,
 Hvor ej de skrigende Drifter stride,

Hvor Lammet leger med Løvens Klo,
Og Kiddet ved Parderens¹ Side.

En Nat jeg drømte ved Fjældets Fod:
Ved Afgrundsdybet lød Varselrøster;
Det var, som ved Verdens Ende jeg stod,
Ved Jordlivets yderste Kyster.

Da braged det over Fjældet med Lyn,
og spaltet syntes mig Bjærgemuren:
Et Glanshav blænded mig Sans og Syn —
Forklaret var Verdensnaturen.

Jeg stirred ind i et fremmed Land;
Dets Herlighed har i Verden ej Lige.
Jeg saa, hvad Læber ej nævne kan
Og Tunger ret aldrig udsige.

Et Glimt, lig Tankens Lyn i mit Sind —
Et Blink — og Glansen var atter slukket.
Eet Blik kun i Paradishaven ind —
Et Nu kun — og Fjældet var lukket.

Mig syntes, jeg saa i det ene Blink
Hvad tusind Liv skulde aabenbare.
Mig syntes, jeg saa Kerubens² Vink;
Mit Liv han vilde bevare.

Mig syntes, jeg vidste, hvor Kilden flød
Med Blomst af Urten, som gror mod Døden.
Jeg vaagned ene. Min Hingst laa død.
Frem gik jeg mod Morgenrøden.

---

¹ Se Side 42.   ² Kerub, hebraisk Ord, der i det gamle Testamente bruges som Betegnelse for Engle af en særegen Form og Skikkelse.

Rejsen til Vidunderlandet.

Jeg Kroner havde vundet, men gav dem bort igen;
Mit Navn fløj med Ry over Jorden.

Den sidste Ven, mig fulgte, var ogsaa faret hen:
— Jeg tænkte paa Folket i Norden.

Hos Havet stod jeg ene, ved Orientens Strand;
Jeg steg paa den flyvende Snekke
Den hele vide Verden dog ejed intet Land,
Hvor Muld mig i Grav skulde dække.

Jeg vidste ej hvorlunde; det var vist ingen Drøm:
Min Fod havde vandret saa vide;
Mig syntes, jeg var kommen til Paradisets Strøm,
Med Glavind og Sværd ved min Side.

Mig syntes, jeg var kommen til Paradisets Port;
Den stod mellem Afgrund og Himmel.
Men alt hvad jeg banked, det hjalp dog ikke stort;
Ved Afgrunden styrted jeg svimmel.

Mig syntes, jeg var tørstig, men Verden var for tør;
Dog Tankerne blev mig fuldmilde —
Og da min Sjæl blev læsket, som ej i Verden før:
Jeg øste af Livsstrømmens Kilde.

Jeg trode det til visse: jeg aldrig skulde dø;
Mit Liv var som Aandens i Norden;
Min Sjæl var som Folkets paa Daners grønne Ø:
Den aldrig udslettes af Jorden.

Mig lysted nu at sejle til Verdens Ende hen;
Helt underligt var jeg til Mode:
I Syden og i Norden jeg ejed ingen Ven;
End ej mig de Danske forstode.

De Mænd, jeg æred højest, de faldt paa Ronceval;
Og død var Carolus den Store.

De kærester forlod jeg ved Himalayas Dal;
— Nu Bølgerne med mig bortfore.

Orkaner om mig brølte; paa Bølgebjerg jeg for;
Og nu blev jeg lystig til Mode.
Jeg hejsed alle Sejl, og jeg kyled bort mit Ror —
Til Havet jeg trygt mig betro'de.

Jeg vidste ej hvorlunde; det var dog ingen Drøm:
Mit Skib var blandt Klipper begravet.
Ud Naglerne var fløjet; hver Planke drev for Strøm;
Men jeg red paa Masten i Havet.¹

Jeg red som i Triumf til saa underfuld en Ø;
Og Øen jeg kendte fuldnøje:
Der skinned tusind Taarne og spejled sig i Sø
Med Kroner og gyldene Fløje.

Det Slot jeg kendte nøje: jeg før engang det saa,²
Da svandt det som Sky over Voven.
Nu stod det for mit Øje; paa Klippetind det laa
Med Paladser i Guldæbleskoven.

Altanen jeg genkendte; den spejled sig i Sø
Med Laurer og Myrter saa grønne.
Der vinked mig fra Svalen³ paa underfulde Ø
Med Kransen den skønneste skønne.

Om Rosenkinden bølged de rige Lokkers Strøm;
Det dejlige Hoved var bøjet.

---

¹ Troen paa store Magnetbjerges Eksistens var almindelig udbredt i Middelalderen og spiller en ret fremtrædende Rolle i Tidens eventyrlige Litteratur. Man mente, at saadanne Bjerge eller Klipper af „Segelsten“, som man sagde paa Gammeldansk, fandtes i det fjerne Østen, og at ethvert Skib, som nærmede sig dem, var uundgaaelig fortabt, da den magnetiske Kraft i lang Afstand uddrog alle Søm og Bolte af dets Sider. ² Smlg. Side 40—41. ³ Se Side 48.

Det var, som Naturens den hemmeligste Drøm
Var malet den skønne i Øjet.

Jeg vidste ej hvorlunde — jeg fløj i hendes Favn,
Som bar mig usynlige Vinger.
Hun kransed mine Lokker; hun nævned mig ved Navn;
Det klang mig, som Englerøst klinger.

„Jeg saa dig i din Vugge! Jeg saa din Heltegang!“
— Saa sang hun den skønneste skønne —
„Jeg holder, hvad jeg loved og ved din Vugge sang:
Udødeligheds Krans skal dig lønne!

„Det største var din Attraa; det største blev din Løn;
Din Tid dog en Stund du skal glemme.
Naturen dig kaared til alle Tiders Søn,
Og helt skal du Livet fornemme.

„Du øste af den Kilde, du øste af det Væld,
Som underfuld Verden forynger.
Du saa gennem Porten ved Helligdommens Fjæld,
Hvor Fuglen i Livstræet synger.

„Se! derfor skal du leve, naar Verden bliver graa;
Mit Liv skal din Sjæl gennemstrømme.
Til Daad skal du atter med Kæmpekraft udgaa;
Til dit Folk dig forstaar, skal du drømme.

„Hvad Verden kalder Drøm, er dog Sandhed i min Favn,
I Naturens forborgneste Rige:
De hemmeligste Tanker, de hemmeligste Savn
Skal til Klarhed fra Dunkelhed stige.

„Den Krone, du har vundet, er underfuld og stor;
En større dog venter dig siden:
Den gemmes ved din Vugge; den straal'er højt i Nord —
Den er Evighedskernen i Tiden.“

Jeg vidste ej hvorlunde; det var dog ingen Drøm:
 Hvad før jeg kun drømte, var fundet;
 Men dukket var mit Hoved i Glemselens Strøm,
 Og brat var hvert Minde forsvundet.

De gamle Dages Billed bortrulled i et Nu:
 Carolus og Roland var glemte;
 Skøn Gloriant selv kom mit Sind ej mer i Hu —
 I Slør laa dog Minderne gemte¹.

Jeg leved hos den høje udødelige Fe
 I Morganas og Alfernes Rige.
 Mit Øre kunde høre, og mit Øje kunde se,
 Hvad Aartusinder først kan udsige.

Hvad Skjaldene kun aned, hvad Genien² kun saa,
 Som slumrer i Folkenes Sjæle,
 Det klart i den dejliges dybe Øjne laa,
 Det klang med den dejliges Mæle.

Magnet-Øen nævnes hin underfulde Ø;
 Der Seklet³ som Døgn mig er svundet.
 Hvor Avalun⁴ opstiger af Verdensdybets Sø,
 Mig det dybeste Liv er oprundet.

---

¹ Det er et Træk, som hyppigt forekommer i gamle Sagn, at de Mennesker, som inden deres Død optages blandt overjordiske Væsener eller i Himlen, miste Erindringen om deres tidligere Liv; samtidig svinder Tiden for dem med en utrolig Fart, hundrede Aar ere som et Minut. ² Genien (= *genius*) d. v. s. Folkeaanden. ³ Aarhundredet (lat. *seculum*). ⁴ Avalun (eller bedre Avalon) er Navnet paa en Vidunderø, hvor efter gamle keltiske Sagn de døde Helte opholde sig og nyde en evig Lykke sammen med skønne Feer. Avalon er i den senere Middelalders Digtning særlig bekendt som Opholdssted for den udødelige Kong Arthur og hans Søster Morgana.

Festen paa Avalun.

I Sommernatsfest paa Morganas Ø
 Jeg hilsed Alfernes Konning.¹
 Skønt Oberon² bar paa Sky over Sø
 Til Festen sin lille Dronning.³
 Han er en Smaadreng med Vinger paa
 Og Guldkrans i gyldne Lokker.
 Den Drot kan Sjælenes Liv forstaa,
 Som toner fra Fuglestruber smaa
 Og drømmer i Blomsterklokker.

I Oberons Blik der tindrer en Ild,
 Lig Blink fra brændende Kloder;
 Og tit mod sin Dronning underlig vild
 Opflammer Morganas Broder.⁴
 Da er der Storm i Naturens Bryst:
 Bleg flygter den Lilje-Dronning.
 Men naar de kan høre Morganas Røst,
 Titania kommer igen med Lyst,
 Genfavnet af Alfes Konning.

Da bliver der Fest paa Morganas Ø:
 Glad hilses Hjerternes Konning;

---

¹ Konning, ældre Form for 'Konge'. ² Oberon (oprindelig *Auberon*, *Alberon*, af den tyske Stamme *alp* = vort 'Alf') Alfernes Konge; en gammel germansk Sagnfigur, der ogsaa optræder i den ældre franske Litteratur. Efter Middelalderen er Oberons lille, fine og poetiske Skikkelse bleven benyttet af flere Digtere, saaledes af Shakespeare i det fantastiske Lystspil „en Skærsommernatsdrøm“ og af Wieland i det romantiske Digt „Oberon“ (1780); Komponisten Weber har ogsaa benyttet Alfekongen som Motiv til en Opera.
³ Titania. ⁴ Ingemann følger her den senere Sagnform, efter hvilken ogsaa Oberon er Broder til Morgana; efter den oprindelige Tradition havde hun kun, som tidligere omtalt (Side 90), een Broder, den keltiske Sagnhelt Arthur.

Med Natsværmer-Hær paa Sky over Sø
 Han bærer sin lille Dronning.
 Sit gyldne Valdhorn blæser han paa;
 Hun ryster de gule Lokker.
 Det kan hver slumrende Sjæl forstaa:
 Det jubler fra Nattergalstruber smaa;
 Det dufter fra Liljeklokker.

Titania svæver i Glans saa mild
 Som Straalen fra Maanernes Kloder.
 I Alfernes Dans ved Lysfugle-Ild
 Hun favner Morganas Broder.
 Da er der Fred i Naturens Bryst:
 Hver Smaablomst nikker og nejer;
 Hvert Træ, hver Busk og hvert Siv faar Røst;
 Paa dansende Bølger sjunger med Lyst
 Hver Luftning om Kærligheds Sejer.

Alfepoesien.

Oberon svang sig op paa mit Skød;
 Der sad han med Spir og Krone.
 Titania sad paa Fjerpuden blød,
 Paa Guldfasanvingens Trone.
 Oberon rysted sin gyldne Lok;
 Hans Krone faldt mig i Haanden.
 Glad sang den dansende Alfeflok;
 Men dybt jeg rørtes i Aanden.

Det var, som Kronen, jeg holdt i Haand,
 Var hele Naturens Hjerte;
 Det var, som det gyldne magiske Baand
 Omsluttet al Fryd og Smerte.
 Oberon gav mig sin Herskerstav;

Hans Spir var en Lotosstængel¹:
 Min Sjæl mig syntes et bundløst Hav,
 Og Hjertet en mægtig Engel.

Oberon gav sin Dronning et Nik;
 Hun fløj fra sin Guldfugltrone.
 Hun smiled med sælsomt Maaneskinsblik;
 I Luften hun svang sin Krone.
 Og Kronen blev til et Regnbueslør;
 Det fløj mellem Jord og Himmel.
 Ret aldrig skued mit Øje før
 Saa dejlig en Farvevrimmel.

Ret aldrig skued mit Øje før
 Slig Pragt mellem Jord og Himmel:
 Igennem det flyvende Regnbueslør
 Der skinned en Særsyn-Vrimmel.
 I Lysglans flagred der Piger smaa
 Med Stjerner paa Sommerfuglvinger.
 Det var, som jeg alle Guds Engle saa;
 Det klang, som Sfæresang² klinger.

Og det var Oberons Horn³, som klang;
 Han stod paa mit Skød og blæste.
 Det var, som hele Naturen sang;
 I Drengens Øjne jeg læste:

---

¹ Lotos (eller Lotus) er en stor Vandplante af Aakandefamilien, der har hjemme i Indien og Ægypten. ² Efter en Lære, som fremsattes af nogle græske Filosofer i Oldtiden (Pythagoræerne), fremkaldte Himmellegerne i deres stadige Omsvingning en guddommelig Musik, idet Himmelsphærens Afstand fra hverandre netop svarede til Længdeforholdet mellem de Streng, der give indbyrdes harmoniske Toner. Denne Musik var uhørlig for Menneskene, fordi de altid levede i Verdensaltets Harmoni. ³ Oberon ejede et Tryllehorn, der var i Besiddelse af mange forskellige vidunderlige Egenskaber.

De tindred med tusind Stjerner's Ild,
 Med tusinde Maaners Flammer.
 Den mægtige Klang, snart dyb, snart mild,
 Udvided mit Hjertekammer.

Mig syntes, den hele Verden sang,
 Og selv jeg højt maatte sjunge.
 Det var, som min Røst i Skyerne klang.
 Hvert Baand var løst fra min Tunge.
 Men Sangen med hele Naturens Røst,
 Hin Sfæresang uden Lige —
 Den steg fra den skønneste skønnes Bryst —
 Den klang fra Morganas Rige.

Alfespøgen.

Dagenes rullende Strøm bortgik;
 Forglemt var Kamptidens Luer.
 Forglemt var Heltenes Daad og Skik;
 Da brast et Slør ved Titanias Nik;
 Jeg studsed og saa med smilende Blik
 En Lejr af Kæmper som Fluer.

Jeg saa, hvor Klippen takked sig stejl,
 I Maanelys Spindelvævs-Telte.
 Paa Søen blev Guldsmedvinger til Sejl;
 Mit Øje saa i et magisk Spejl
 Et Spil af Kæmpers pudsige Fejl,
 Udført af Puslingehelte.

De snapped Oberon Hornet af Haand;
 De satte det bagvendt for Munden.
 De smælded med Svøbe; de klapped med Vaand¹;
 Hver Hornet indaanded sin skæmtende Aand;
 Da løsned Naturens Luner hvert Baand,
 Og Spøgen blev broget i Lunden.

---

¹ Gren.

Paa Hovedet dansed Vætternes¹ Hær;
 Forvandlet var alle til Gække.
 Der valsed Smaaharer med Harnisk og Sværd,
 Og Pindsvinet nejed med Vifte og Fjer.
 Godmodigt i venlige Sommernatsskær
 Klang Latter fra Busk og fra Hække.

Den bagvendte Verden forlysted en Stund.
 Smaaskælmerne tog jeg paa Armen;
 Slet ingen de saared i Gækkenes Lund.
 Men da satte Oberon Hornet til Mund;
 Morgana sang Lunernes Vrimmel i Blund —
 Og Hjertet sig løfted i Barmen.

Titania Sløret mod Stjernerne svang;
 Dybt Oberon blæste i Skoven.
 Fluks alle Smaaalfer saa nydelig sprang,
 Og Fuglene jubled, og Kilderne sang,
 I Skoven det sused, i Skyen det klang,
 Og Fiskene leged i Voven.

Morgana hæved i Natten sin Røst
 Med Toner fra Livsstrømmens Kilde.
 Det klang som fra Kærligheds evige Kyst —
 Da bæved hvert Hjerte af saligste Lyst;
 Hvert Lune blev fromt i Naturens Bryst;
 De spøgende Alfer blev stille.

Hvilen hos Morgana.

Sad jeg ved Morganas Side paa den underfulde Ø —
 Lytted jeg til hendes Tale ved den dybe klare Sø —
 Saa jeg i den skønnes Øjne, hvor et Hav af Tanker laa —
 Kunde Tidens Hjul udrullet, dog det syntes stille staa.

---

¹ Forældet Benævnelse paa et overnaturligt Væsen.

Vi Daadskraften øved; vi red i mægtig Dyst.
 Hver Dag vandt vi Hæder og Kranse.
 Hver Nat der klinged Harper i Lunden med stor Lyst;
 Da saa vi paa Alfernes Danse.

Og Dagene bortsvang sig med Øjeblikkets Flugt,
 Og Nætternes Fryd havde Vinger.
 Den hele Verden ejer dog intet Liv saa smukt;
 Men brat som en Sang det bortklinger,

Aarhundreder bortfløj; jeg mærked ej dertil;
 Da stod jeg en Kvæld ved en Kilde.
 Jeg lytted til Vovernes underlige Spil:
 De hvisked saa venlige milde.

Jeg bøjed mit Hoved; jeg aned dog et Savn;
 — End bar jeg Forglemmelsens Krone:¹
 Jeg husked end ikke mit gamle danske Navn —
 Sært rørte mig Bølgernes Tone.

Det var mig, som de hvisked om, hvad jeg havde glemt.
 Min Guldkrans var trillet i Voven —
 Brat vaagned hvert Minde, som var i Sjælen gemt,
 Om Danmark og Issefjordsskøven.

Jeg mindedes Carolus og Ridderskabets Flor,
 Og alle de kære, som døde;
 Jeg husked paa mit Navn, og min Længsel blev stor —
 Da klang det, som Vindharper løde.

Jeg hørte Morgana; men ej jeg hende saa —
 Mig favned usynlige Arme:
 „Nu Timen er kommen — tilbage skal du gaa,
 Hvor Folkenes Livsbølger larme.

¹ En Krans, som Morgana havde givet ham. I Chr. Pedersens Krønike læses: „Jomfru Morgana gaff hannem en kaastelig, dyrebar guldkrantz og sette hannem paa hans hoffuit, saa glemd han strax alle de ting i verden vaar.“

„Paa ny skal du vandre til mægtig Idræt hen:
 Dit Folk skal genkende din Stemme.
 Men glemmer det dig atter — jeg favner dig igen;
 Hvor Aanden har Liv, har du hjemme.“

Forsvundet var Slottet — som Skyer for det hen —
 Og Skibet sig vugged paa Sandet.
 Ud skød jeg min Snække; jeg sejled bort igen —
 Jeg sejled mod Fædrenelandet.

Holger Danskes Tilbagekomst.

Jeg for til Idræt; jeg for til Strid;
 Højt sang jeg atter paa Havet:
 Det Liv, der drev mig til Manddomsid,
 Var ej med Sekler¹ begravet.

Ved Lænd mig klirred mit gamle Sværd,
 Og Løveskjoldet paa Armen;
 En Skat jeg dog ejed, fuldmere værd:
 Den bar jeg lønlig i Barmen.

Jeg havde set paa Morganas Ø
 Til Bunds i Naturens Sjæle,
 Og hvad der i Verden aldrig kan dø,
 Fik dybest i Hjertet Mæle.

Det kaldte mig til udødelig Færd,
 Paa Verdens Øer og Have,
 Med Haand og Tunge, med Aand og Sværd,
 Trods Tidens Orme og Grave.

---

¹ Se Side 90.

Mig fulgte de store Tidens Aand
 Fra Kejser Carolus' Dage.
 Klenodet¹, mig laantes af Alfahaand,
 Skønt kaldte Livet tilbage.

Jeg gemte til herligst Syn hver Stund
 Titanias Slør ved Barmen.
 Naar Oberonshornet klang for min Mund,
 Til Toner blev Hjertevarmen.

I Franken jeg landed med Sværd i Haand;
 Derom gik Sagn gennem Tiden.
 Den døende Gnist af Riddernes Aand
 Udsluktes fast aldrig siden.

Til Danmark for jeg med Sværd og Skjold,
 Med Oberonshornet for Munden;
 Glad Dansken saa mig paa Hav, paa Vold,
 Og altid i Hædersstunden.

Med store Knud² jeg til Bretland³ for;
 Jeg stred, hvor Volmerne⁴ strede.
 Jeg fulgte den største Dronning⁵ i Nord
 Og Helten paa Kolberger-Hede.⁶

Blandt Tingmænd red jeg paa skumhvid Hest,
 Godt Raad jeg dem hviskede i Øret.
 De Nordens Skjalde, jeg undte bedst,
 Jeg laante Hornet og Sløret.

Tit sejled jeg til Magnetøen hen,
 Naar Idrætstider var omme;
 Jeg kom dog hvert hundred Aar igen,
 Naar Frænder ventede mit Komme.

¹ Se Side 35.   ² Knud den Store 1018—1035.   ³ England.
⁴ Valdemarerne.   ⁵ Dronning Margrethe 1387—1412.
⁶ Kristian IV.; Slaget paa Koldbergheide fandt Sted 1644.

Da sidst jeg stod paa Danrigets Vang,
 Jeg hilsed Drotten hin milde¹,
 Hvis Røst blandt løste Sjæle² mig klang
 Mest dansk fra Tidernes Kilde.

Naar Livet blomstrer i Danskens Sind,
 Og Sangen paa Folkets Tunge,
 Fuldklar jeg træder i Livet ind,
 Og Skjaldene om mig sjunge.

Mit Navn hver Bonde kender endnu,
 Og glad jeg rækker ham Haanden.,
 Med Lyst jeg kommer mit Liv i Hu;
 Jeg lever med Folkeaanden.

Du ved det, Landsmand! jeg er ej død;
 Med Kraft jeg kommer tilbage:
 Jeg er din fuldtro Hjælper i Nød
 Paa Dannemarks gamle Dage.³

---

¹ Frederik VI.   ² Her sigtes til Bøndernes Frigørelse ved Stavnsbaandets Løsning.   ³ Som de fleste andre Nationalhelte (f. Eks. Tyskernes Frederik Barbarossa, Kelternes Arthur, Spaniernes Cid osv.) anses Holger Danske for udødelig (smlg. Side 7).

